

Isten férfi vagy nő?

Mózes első könyvében, a teremtés történetében a Szentírás elmondja, hogy Isten az embert (értsd: az emberi nemet, az emberiséget) férfivá és nővé teremtette.

☞ 4. oldal

Nem lehúzni, felemelni

Kiegészítjük és segítjük egymást. Többnyire én vagyok az ötletelő, de addig nem lépek, amíg Attila nem bólint rá, és nem ért velem egyet.

☞ 6. oldal

A gyermek, mint Isten ajándéka!/?

Szülőként nem tudunk elképzelni nagyobb kincset, mint a gyermek. Szavakba nehezen önthető az a szeretet, amellyel a szülő kötődik a gyermekéhez.

☞ 12. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2022. JANUÁR • 33. évf. 1-2. szám • Ára 5 lej

Ki vagy te?

Én magyar református hajadon/ifjú vagyok! Talán ismerős ez a kérdés-válasz sokaknak. Elsőéves konfirmandusainkkal szoktam taglálni a választ, és közben remélem, hogy érdekli őket a téma, értik az üzenetét, és megélik a valóságát. Akár hajadon, akár ifjú az illető, tudatában van annak, hogy ő nem valami, hanem valaki: egyedí, megismételhetetlen, értékes és fejlődő egyén. Anyanyelvén álmodó, vágyakozó, érző és imádkozó nő vagy férfi. Egyik nemhez tartozása sem lehet szégyellnivaló a számára. Egyik nem sem alárendeltje a másiknak. Nem kell megfelelniük semmilyen éppen divatos ideálnak. A nemváltoztatási szándék a legtöbbször azért jelentkezik, mert az illető kirekesztve érzi magát, és meg szeretne felelni a több-

ségnek. Aztán ez mégsem sikerül, és megint csak csalódik. A környezetben lévőkben van a hiba: azokban, akik kirekesztik, akik nem beszélnek vele az érzéseiről, akik nem a helyes irányba terelik, és akik az anyagi haszon miatt (hormontabletták, plasztikai műtétek) még bátorítják is a nemváltoztatást. Talán ez itt még nem probléma. Talán. Azért mégis figyeljünk gyereinkre, és nyílunk meg előttük a kínos témákban is. Hadd legyen határozott képük arról, mit jelent nőként feleségnek és anyának, férfiként férjnek és apának lenni. Hadd tudják és semmi földiért el ne adják, hogy nem olyanok, amiket akárkik felhasználnak bármire, hanem ők azok, akiket egyedül Isten lelke vezérel.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

Családbarát

A család, mint szervezet, összetett kapcsolatokra épül. Ezeket a kapcsolatokat különböző feladatok, szerepek és az ezekhez fűződő elvárások határozzák meg. A nő, például, anya és feleség, ugyanakkor jócskán kiveszi a részét a család „gondozásából” is (mos, főz, takarít, reá hárul a gyerekevelés nagyobb része). Jobb esetben férfi és nő közösen végzi a család gondozásához tartozó feladatokat.

A nő kiteljesedéséhez hozzátartozik az anyaság felelőssége. Míg a férfi kiteljesedése az apaság megélésben válik egésszé. A családi élet alapja a házasság. Ezt a szövetséget az Isten gyerekekkel áldhatja meg. Így egyértelmű, hogy házasság két ellenkező nemű ember között jöhet létre: a házasság egy férfi és egy nő közötti szeretetkapcsolat. Ám mindannyiunk előtt ismert tény, hogy vannak embertársaink, akik öröklött vagy szerzett hajlamként saját nemükhöz vonzódnak. Ők a teremtési rend szerinti családalapításra képtelenek, illetve képtelenek érzik magukat. Mind az Ó-, mind az Újszövetség helyteleníti ezt a magatartást. Az egyház sem adhatja ilyen kapcsolatokra Isten áldását. Azaz nem nyilváníthatja a homofil párok kapcsolatát, együttélését az ellenkező nemű párok házasságával egyenértékűnek. A megalázásuk, az emberi méltóságukban őket sértő magatartás azonban mindenképpen elítélendő és nem Isten akarata szerint való.

(Folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

Családbarát

(Folytatás az 1. oldalról)

A teremtési rend szerinti, ellenkező nemű párok szeretetkapcsolata egy tartós és monogám házasságban tud igazán kifejlődni. Ez a szeretetkapcsolat az ember közösségi és szeretet utáni igényét elégíti ki. Olyan tényező ez, mely a teljes testi és lelki egészséget szolgálja. Egy ilyen tartós és monogám kapcsolat „érzelmi, jogi, anyagi biztonságot” nyújt felnőtteknek-szülőknek és gyerekeknek egyaránt.

Pál apostol és az ő szavait magyarázó II. Helvét Hitvallás arra is felhívja a figyelmünket, hogy a túlzott önmegtartóztatás, illetve a „munkamánia” sem helyes. Az apostol egyenesen véteknek nevezi a mértéktelen és az állandóan a kimerültségig végzett munkát. Tanítása szerint a véget nem érő munka túlságosan kimeríti a testet és így a lelket is. Az így élők „időnap előtt megöregednek”. Ennek a kimerültségnek a család látja kárát. Ez a magatartás is rossz példa a közösség számára. Az is tény, hogy a bűn mindent, így az egész emberi természetet is megrontotta. Ez alól nem kivétel a házasság sem. Az is megromolhat, kihűlhet, válságba juthat, formálissá válhat, felbomolhat.

Az újabb „szexuális forradalom” korszakában levő világban a keresztyének, a keresztyén családok sokkal inkább ki vannak téve a kísértésnek, mint a korábbi korokban. Hiszen korábban maga a társadalom is elítélte e téren a szabadelvűséget. Ma általánossá, elnézettebbé vált a szabad nemi élet, a pornográfia, a prostitúció, de attól még ezek nagymértékben, sőt egyre veszélyesebb mértékben rombolják gyermekeink, ifjaink személyiségének fejlődését. De hatalmas károkat okoznak a felnőttek lelki világában és életében is. Ezért is fontos, és egyre fontosabb, a meghatározott rend és tisztaság, a kölcsönös tiszteletben élő családok megjelenése, példamutató életformája.

Sajnos a földi egyház sem tud mindig mindenben tökéletes példa lenni. Itt is, az egyháztagok, illetve a tisztségviselők között is létezik a különböző okokból bekövetkezett házassági elválás. Ezt nem lehet helyeselni. De mint minden bűn esetében, itt is a kegyelem – az Isten üzenete a bűnös ember számára – jegyében lehet beszélni az újrakezdés lehetőségéről. Változással egybekötött, megjavulásra törekvő újrakezdés ez. A múltbeli sebek helye megmarad, de a sérülések begyógyulhatnak, és mások előtt is figyelmeztető tanulságul szolgálhatnak.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

Szó és tett

„Amit pedig szoltok vagy tesztek, mind az Úr Jézus nevében tegyétek, hálát adva az Atya Istennek őáltala” (Kol 3,17).

Jézus nem félig adta magát nekünk, Ő nem félig engedelmeskedett, Ő nem félig szeret, hanem teljesen. Megmentett a haláltól és kárhózzától. Nélküle az élet már kárhozzat. „Aki pedig nem hisz, már ítélet alatt van” (Jn 3,18).

Mindent az Ő nevében tegyék. Ő igényt tart teljes mértékben az életemre.

Milyen visszatetsző, ha egyet beszélünk, és másat teszünk. Hogyan lehet összhang e kettő között? Úgy, ha az Ő beszéde és tanítása, az igemag gyökerezni kezd bennünk. Akkor lesz gyümölcsözés.

Krisztusnak beszéde gazdagon lakik-e bennem? Mit jelent ez? Egyszerű a kép. Frissen előkészített földemnek csak minden hetedik sorába vetek magot? Ha csak vasárnap élek az igével, vagy csak kéthetente, hogyan

lenne abból bő termés? Engedjem, hogy szívembe gazdagon hulljon az igemag! Ott is lakozzon, azaz ne vendég legyen csupán! Terve, szándéka így lesz uralkodóvá bennem.

Minden helyzetben azt mondjam, és csak azt mondjam és cselekedjem, amit Őtőle láttam!

Az Úr Jézus nevében szólni és cselekedni csak úgy tudok, ha Rá figyelve szólok vagy hallgatok, teszem a jót és hagyom el a gonoszt, s nem ütök vissza, mert Ő sem tenné azt. Szolgáló hatalom ez, nem uralkodó. Csak erre van felhatalmazásom. A szeretet kiváltképpen való útján járva sóval fűszerezetten szóljak, hogy az építő legyen! Ha kell, vállaljam az Ő nevéért a gyűlöletet, a megvetést, akár a halált is!

Az Ő drága nevére neveznek keresztyének. Hát krisztusi módon éljek!

Az Ő nevében oltalom van. Őt szólom, nem magamat? Ő van az első helyen?

Szeretetben gyarapodva

„A testvéri szeretetről pedig nem szükséges írnom nektek, ... egyre inkább gyarapodjatok ebben!” (1Thessz 4,9–10)

Pál jó híreket hallott a thesszalonikaiak felől: megmaradtak Krisztus szeretetében. Gyakorolják is ezt a szeretetet nemcsak a belülvalók, hanem a kívülvalók iránt is. Nemcsak önmaguk, hanem azok iránt is, akik még pogány életet élnek. Nemcsak belterjesen, a templom, a gyülekezeti ház falain belül, a gyülekezeti életben, hanem a mindennapokban is így élnek. Az a Jézus határozza meg szavukat, cselekedetüket, Aki nélkül ők el nem tudják képzelni életüket.

Jól teszitek, hogy ebben gyakoroljátok magatokat, és ilyen testvéri szeretetben, egymáshoz való kedvességben vagytok!

El tudná-e ezt mondani rólunk ma is Isten, hogy egymáshoz való szeretetben és kedvességben vagyunk? Vagy inkább az il-

lene ránk, amit a galatákhöz írt levélben fájdalmasan mond: egymást marjátok és faljátok, vigyázatok, hogy egymást fel ne emészétek!?

Isten tanácsában nem az álkedvesség, álszeretet van, hanem még a terhek hordozását is felvállaló szeretet. Ennek a szeretetnek az átéléséhez és gyakorlatba ültetéséhez folyamatosan növekedniünk kell. A nem személyválogató módon szerető Istentől megtanulunk úgy szeretni, hogy a rosszat jóval viszonzozzuk, eleven szentet gyűjtve így a felebarát fejére.

Úgy végezzük a magunk munkáját, hogy gyarapodjunk a szeretetben, s növekedjünk benne! Így lehet életünk másokat is gyarapító. Fűtsön át Ő minket szeretetével, hogy a didergő, hideg emberi szívekben is meleg legyen! Melegedj, és melegíts! Tüzesedj, és tüzesíts!

SEBESTYÉN LÁSZLÓ EDE ÖSSZEÁLLÍTÁSA

A keresztyén család

„Ti, asszonyok, engedelmeskedjétek férjetekeknek, ahogyan illik az Úrban. Ti, férfiak, szeressétek feleséteket, és ne legyetek irántuk mogorvák. Ti, gyermekek, engedelmeskedjétek szüleitekeknek minden tekintetben, mert ez kedves az Úrban. Ti, apák, ne ingerljétek gyermekeiteket, nehogy bátortalanokká legyenek” (Kol 3,18–21).

Mi jellemez egy református keresztyén családot?

Egy református keresztyén családban a családtagok először is „keresztyének”, azaz Jézus Krisztus követői. Továbbá „református” keresztyének, azaz a Biblia tanítása szerint követik Jézus Krisztust.

Mi egy református keresztyén család feladata?

Egy református keresztyén család feladata, hogy szeretetközösség és missziós közösség legyen, mint kisgyülekezet a nagygyülekezetben.

A KERESZTYÉN FÉRJ ÉS APA

Mit várhat a keresztyén feleség a férjétől?

Elsősorban annak lelki életére figyel, nem pedig külső megjelenésére. Legyen Isten embere, aki elsősorban Isten országát és az ő igazságát keresi. Életének célja az Úr szolgálata, és a felelősség hordozása a helyi gyülekezetben. Otthon legyen a család „papja”, aki gondoskodik az imádságról és a biblia-tanulmányozásról. Legyen a hívő ember példaképe!

Ez a férfi elfogadja Istentől kapott helyzetét, mint a ház feje – de nem zsarnok! Szereti feleségét, és ezáltal eléri készséges engedelmességét anélkül, hogy ki kellene követelnie. Tapintatos feleségével szemben, és mindenkor tisztelettel viseltetik iránta. Hűséges, megértő, türelmes, kedves, figyelmes, előzőkeny és vidám.

Az eszményi férfi jó kenyérkereső, aki hivatásában szorgalmas és gondos, de nem a pénzt tekinti legfontosabbnak. Nem kapzsi.

Szereti gyermekeit, neveli őket, nem sajnálja a velük töltött időt, közös vállalkozásokat tervez velük, jó példakép számukra, és minden egyes gyermekére külön figyelmet fordít.

Vendégszerető, ajtaja tárva az Úr szolgálai előtt, minden keresztyén előtt, és a meg nem tértek előtt is.

Mindig jó a kapcsolata a feleségével és családjával. Megérti és elfogadja azok gyöngeségeit is, nem ró fel azonnal minden hibát. Közössége van velük lelki síkon is. Amikor valami helytelen dolgot cselekszik vagy mond, elismeri hibáját, és bocsánatot kér.

Mindig nyitott családjának kívánságai és javaslatai számára. Rendkívül fontos, hogy meg tudja őrizni lelki-szellemi egyensúlyát, amikor a felesége levert.

Kívánalmak, hogy külső megjelenésében legyen tiszta és rendes! Legyen önzetlen, becsületes, szelíd, megbízható, nagylelkű és megértő. Legyen humora, és ne legyen zúgolódó és elégedetlenkedő.

Kevés olyan férfi van – ha ugyan van ilyen –, akiben mindezek a tulajdonságok megvannak, és nem is reális mindezt egyszerre elvárni. A feleség legyen hálás azokért, amelyek már megvannak, és legyen szeretetteljesen segítségül férjének abban, hogy további pozitív jellemvonások fejlődjenek ki benne.

ÖSSZEFOGLALVA

A református keresztyén férfi és apa legyen istenfélő férfi, aki szerető, hűséges férfi és gondoskodó, a nevelésre odafigyelő apa. Rendszeres bibliaolvasó, imádkozó, gyülekezetében szolgálatot vállaló egyháztag. Hivatásában és mindennapi munkájában szorgalmas és megbízható.

A református keresztyén férfi és apa feladata a családjában, hogy szereteteit vezesse, védje, és gondoskodjon róluk lelki és anyagi téren egyaránt.

A KERESZTYÉN FELESÉG ÉS ANYA

Mik azok a tulajdonságok, amiket a keresztyén férj feleségében látni kíván?

Először is legyen istenfélő – olyan, aki nemcsak újonnan született, hanem krisztusi

érzületű is. Életében az első helyet Krisztus foglalja el. Imádkozó asszony, aki cselekvően szolgálja az Urat. Erős keresztyén jellemű és becsületes, akit férje lelkileg is tisztelni tud, s aki szintén tiszteli a férjét.

Olyan feleség, aki Istentől rendelt alávetettségi helyzetét elfogadja, és cselekvően segíti a férjét, hogy az betölthesse családfői tisztét. Híven megtartja házassági fogadalmát. Férjének jó felesége, és gyermekeinek jó anyja.

Külső megjelenésében ápolts és vonzó, de nem követi a divat szélsőségeit; nőies magatartásában, de nem kihívó.

Jó háziasszony, aki otthonát rendben tartja. Ügyel a tisztaságra, gyakorlott a háztartás vezetésében, és megoldja problémáit. Gondoskodik arról, hogy háznépe a megfelelő időben eledelt kapjon. Másokkal szemben vendégszerető. Osztozik férje céljaiban és érdekeiben.

Ha nehézségek adódnak, nyíltan kitarja a problémákat ahelyett, hogy hallgatásba burkolóznék, és komoran magába vonulna. A véleménykülönbségeket kész megbeszélni, és amikor szükséges, hajlandó tévedéseit belátni és bűneit megvallani.

Nem kíváncsi, nem pletykál, nem üti bele az orrát mások dolgaiba. Szelíd, békességes lelkületű, nem akadékoskodó és viszálykodó természetű.

Megteszi a magáét annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló pénzből kijöjjön a háztartás minden költsége. Nem nagyragyó, és nem akar szomszédjaival versenyezni. Kész elhordozni a bajt és a nyomorúságot is, ha szükséges.

Örömmel teljesíti férjével az ember házastársi kötelességét, nem passzív és nem közönyös.

Hálás lehet az a férfi, akinek feleségében e tulajdonságok többsége megvan, a nőtestvérek pedig alkalmazhatják ezt mintaként, hogy az Isten gondolatai szerinti asszonyképek egyre jobban megfeleljenek.

ÖSSZEFOGLALVA

A református keresztyén feleség és anya legyen istenfélő nő, aki férjét mindenben támogató feleség és a gyermekeit örömmel vállaló és nevelő anya. Rendszeres bibliaolvasó, imádkozó, gyülekezetében szolgálatot vállaló egyháztag. Hétköznapi munkájában ugyanúgy szorgalmas és megbízható.

A református keresztyén feleség és anya feladata, hogy segítőtársa legyen a férjének vezetni, gondoskodni és védeni családjukat lelki és anyagi téren egyaránt.

Isten férfi vagy nő? – avagy

Mózes első könyvében, a teremtés történetében a Szentírás elmondja, hogy Isten az embert (értsd: az emberi nemet, az emberiséget) férfivá és nővé teremtette: „Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket” (1Móz 1,27).

A Biblia más helyein még egyértelműbben beszél Istennek az úgymond női oldaláról. Isten bölcsességét néhol nőként személyesíti meg (pl. Péld 1,20; 8,11; 9,1); illetve maga Jézus a következő „anyai” képet használta: „Jeruzsálem, Jeruzsálem, aki megölöd a prófétákat, és megkövezed azokat, akik hozzád küldettek, hányszor akartam összegyűjteni gyermekeidet, ahogyan a tyúk szárnya alá gyűjti a csibéit, de ti nem akartátok!” (Mt 23,37)

Isten azonban úgy döntött, hogy a Biblia legnagyobb részében férfiként jelenti ki magát. Ezt bizonyítja, hogy a legtöbb esetben hímnemű névelővel utal Rá, bár ezt magyar nyelvünk sajátossága miatt nem igazán érzékeljük.

Nem meglepő tehát, hogy Istenben férfiasság és nőiség egyaránt megtalálható. Így ugyanis mindkét nem képes azonosulni vele. Isten tekinthető anyainak is, de egyszersmind hívható mennyei Atyának is. Isten egyszerre gondoskodó és törődő, mégis hatalmas és erős!

Persze az is meggondolandó, hogy Isten egyszerűen túl van ezeken a kategóriákon. Noha mi az ő képmására teremtettünk és visszatükrözzük egyes tulajdonságait, azért mi emberek egyértelműen nem hordozzuk magunkon Isten teljes lényegét. Akárcsak egy jól lencsevégre kapott részlet és a valóság teljessége.

NŐK SZEREPE A BIBLIÁBAN

A nők alárendelt helyzetének forrása nem a férfisovinizmus, hanem a régebbi korok könyörtelen történelmi realitása volt. A nők vezetői szerepe ugyanis még az Ószövetség idejében is megfigyelhető volt.

Mirjám prófétanő, Mózes és Áron nővére énekli meg az izraeliek hálaadását, miután a nép szárazon megy át a Vörös-tengeren a fáraó harci kocsii és lovasai előtt (2Móz 15,20–21). Debóra bíra, valamint Hulda prófétanő vezetői képességükkel kiemelkedtek férfi kortársaik közül is. Isten arra biztatta Ábrahámot, hogy hallgasson a felesége, Sára szavára (1Móz 21,12). Abigail bölcsessége, bátorsága és leleményessége pedig olyan mély hatást gyakorolt Dávid királyra, hogy feleségül is vette őt (1Sám 25,23–42).

Jézus korára azonban a nők szerepe és megítélése jelentősen megváltozott a zsidó társadalomban. Nők nem tanúskodhattak a bíróságon, aminek következtében azonos szintre süllyedtek a pogányokkal, a fogyatékkal élőkkel és a köztörvényes bűnözőkkel.

A nők kereskedelmi tevékenységet sem folytathattak. Nem üzlethelhetek, és az otthonukon kívül nem is nagyon mutatkozhattak. Kizárólag akkor volt joguk munkát vállalni, amikor nem volt más a családban, aki a mindennapi kenyeret előteremtse.

Ha egy nő az utcára lépett, kendőbe burkolózott, és nemigen érintkezett férfakkal. A korabeli rabbinikus bölcsesség szerint a nőnek otthon volt a helye, a piacolás pedig a férfi dolga volt.

A nők tehát beszűkült vallási és társadalmi határok között éltek, amit Jézus magatartása a feje tetejére állított. Jézus tanítását ugyanis válogatás nélkül mindenki szabadon hallgathatta.

NŐK JÉZUS KÖRÜL

Jézus számos esetben állt szóba nőekkel. A samáriai asszonnyal folytatott párbeszédkor (Jn 4,1–42) nem is az elhangzottak okozták a meglepetést a tanítványoknak, hanem azon csodálkoznak el, hogy mesterük egy asszonnyal beszélget.

Lukács evangéliumában pedig egyenesen feltűnő, ahogyan Jézus nyilvánosan is közösséget vállal nőekkel. Jézus női „tanítványai” között megtalálhatók voltak magas társadalmi osztályba tartozók, rossz hírűek, de még ördögösök is. Közülük is kitűnik a magdalai Mária, aki az evangéliumok szerint Jézus haláláig kitarzott mellette, majd feltámadásának szószólója is lett.

A nők tehát jelen voltak Jézus földi pályafutásának első pillanatától az utolsóig: egy nő kente meg olajjal Jézus lábát, egy nő készítette elő testét a temetésre. Nők voltak Jézussal a keresztnél egészen a végső sóhajtásáig,

ők érkeztek elsőként a sírjához, és ők adtak hírt feltámadásáról.

FÉRFI ÉS NŐI SZEREP ISTEN RENDJÉBEN

A legtöbb állatfaj esetében jól megkülönböztethetők egymástól a nemek. A földigiliszták és hasonló állatok egyedei ugyan egyszerre hímek és nőtények, de a legtöbb faj esetében már külső megjelenésükben, még inkább a viselkedésükben jól meghatározhatók a hímek és a nőtények közötti különbségek.

A 20. században a nőmozgalmak a nők jogos törekvéseiért szálltak harcba: választójog, felsőoktatásban való részvétel, vezető beosztású munka, férfiakéval azonos fizetés. Ezek mind jogos célkitűzések voltak, de az utóbbi évtizedekben a feminizmus előretörésével a nemek közötti egyenjogúságot felváltotta a nemek közötti különbségek eltüntetésé.

Legelőször talán a divatban jelent meg ez, az ún. uniszex használati cikkek révén. Először néhány fiú is hosszúra növesztette a haját, majd fülbevalót viselt, később élénk színű ruhát hordott, ezzel egyidejűleg pedig lányok kopaszra nyírátták fejüket, férfinget, zakót és nyakkendőt öltöttek magukra. A külső megjelenés idomulása rendszerint a belső viszonyulás megváltozására utal.

A Biblia tanítása szerint a férfi és a nő egyenlő méltóság birtokosai, akik nemi különbségükben, egymást kiegészítő módon birtokolják az Istentől kapott fenséget.

A Szentírás nem állítja azt, hogy a férfi értékesebb a nőnél, de azt egyértelműen megfogalmazza, hogy a férfinak és a nőnek a szerepköre más.

Különbözőségünk biológiailag nyilvánvaló. Egyetlen férfi sem képes átvenni feleségétől a terhességet, a gyerekszülést és a szoptatást. A férfiak és a nők nem mindenben ugyanolyanok!

A férfi szerepének a lényege: a felelősségvállalás a nőért és a gyerekekért. Nem zsar-

a nemek helye az Élet rendje szerint

nokságról van szó, hanem szolgálatról. Pál apostol erről így tanít: „Férfiak! Úgy szeressétek feleségeteket, ahogyan Krisztus is szeretete az egyházat, és önmagát adta érte” (Ef 5,25). Ezt a felelősséget utasítják el azok a fiúk, akik ódzkodnak a nősüléstől, mert agglegényként élni kevesebb felelősséggel jár.

A nők számára pedig egyértelműen az a Biblia üzenete, hogy legyenek nőiesek, és vállalják örömmel női mivoltukat (fájdalmas gyerekszülés, férfihöz való ragaszkodás), és ne akarjanak helyette férfiasak lenni!

Az egyenlőség sohasem jelent egyformaságot. Bár a férfi és női szerepek az idők változásával együtt némileg módosulhatnak, mert azok a változékony világhoz tartoznak, a férfi és női önazonosság mégsem cserélhető fel.

Férfi és nő különbözik egymástól, de együtt egyedülálló egységre képesek. Ezt fejezi ki Isten megállapítása és elhatározása a teremtéstörténetben: „nem jó az embernek egyedül lenni!” Isten ezért alkotott neki hozzáillő segítőtársat. Férfi és nő pedig egy testté lesznek: szétválaszthatatlanok, mint a tengerbe ömlő folyó vize, miután egyesültek.

MÉG A BIOKÉMIA IS ISTEN RENDJÉT IGAZOLJA

Nemrégiben jelent meg egy amerikai tanulmány, melyben két amerikai szülész-nőgyógyász a házastársi kötődés és az alkalmi szexuális kapcsolatok egészségtani eredményeit vizsgálta biokémiai szempontok alapján.

Joe McIlhaney és Freda McKissic Bush tanulmányukban részletesen ismertették a szerelem során zajló biokémiai folyamatokat. Megállapították, hogy az emberi szexualitás valójában agyi jelenség, még ha a nemi aktusban a nemi szervek vesznek is részt. Három vegyület játszik benne fontos szerepet: a dopamin, az oxitocin és a vazopresszin.

A dopamin az agyban boldogságérzetet kelt, ezért boldogsághormonnak is nevezik. A szerelem kezdeti időszakának bódultságában is szerepet játszik, mivel a gyengéd pillantás, a kézfogás, az ölelés hatására dopamin szabadul fel.

Nőknél az oxitocin, férfiaknál a vazopresszin a kötődést segíti elő. A vajúadás, szülés, szoptatás idején felszökő agyi oxitocinszint eredményezi az anya és az újszülött közötti rendkívül erős kötődést. Ugyanez a vegyület működik a férfi és a nő romantikus pillanataiban is.

HOLTOMIGLAN-HOLTÁIGLAN

A férfi és nő közötti szexuális kapcsolat tehát úgy működik, mint valami ragasztó. Csak-hogy a Teremtő törvénye ezt a „ragasztót” a

házasság számára tartja fenn, ezért a házasságon kívül létrejövő, rövidebb távú szexuális kapcsolatokról rengeteg szenvedés fakad.

Az oxitocin és a vazopresszin ugyanis nem tesz különbséget: ugyanúgy termelődik egyéjszakás kaland során, mint életre szóló testi-lelki kapcsolatban. Ezért a nőben egy rövidnek szánt szexuális kapcsolat is erős kötődést idézhet elő. Vágyani kezd a kapcsolat folytatására az illető férfival, még ha az esetleg kihasználja vagy bántalmazza is.

Aki egymás után több rövidebb-hosszabb ideig tartó szexuális kapcsolatot létesít, a kötődés és elszakadás állandó körforgásában él. Közben folyamatosan gyengül a kötődési képessége. Olyan ez, mint amikor egy ragasztószalagot többször feltépünk, és újra használunk: egy idő után nem tapad többé. Ezért van az, hogy a mai túlszexualizált világban sok fiatalra idő előtt zúdul rá ez a kémiai lavina.

A szexualitás erejét Isten alkotta, és használati utasítást is adott hozzá. Mégpedig azért, hogy boldog családi életet élhessünk.

KERESZTYÉNSÉG ÉS HOMOSZEXUALITÁS

A Szentírás viszonylag sokat és tisztán szól a homoszexualitásról: egyértelműen elítéli. A többi bűnnel ellentétben, Isten maga szolgálta ki őket e gyalázatos szenvedélyüknek (Róm 1,26–28). Ez azt jelenti, hogy hagyja, hogy szívük megkeményedjen bűneik által. A szívében megkeményedett ember pedig nem látja bűnnek azt, amit tesz. A bűn felismerése nélkül képtelenek vagyunk a bűnbánatra, így Istentől sem kaphatunk bűnbocsánatot. Bűnbocsánat nélkül pedig nincs üdvösség!

A homoszexualitás tehát bűn, és mint minden más bűnt, ezt is Krisztus elé kell vinnünk. A keresztyéneknek ugyanúgy kell imádkozniuk a homoszexuálisok megtéréséért, mint bármely más bűnben élő emberért. A homoszexuálisokat ugyanazzal a méltósággal kell kezelnünk, mint bármely más embert, mert tetszik vagy sem, ők is Isten hasonlatosságára lettek teremtve.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy el kellene fogadnunk az ő bűnüket. Egyáltalán nem!

Nem nyerhetünk meg embereket az Úrnak úgy, hogy átkozzuk őket, de nem adhatjuk fel tanúságunkat sem egy olyan politikailag korrekt vélemény miatt, melyet a bűntudat és a félelem szült.

A JÓ HÁZASSÁG TITKA

Pál apostol (aki mellel sosem volt nő) véleménye szerint a jó házasság alapja az asszonyok engedelmissége és a férfiak önfeláldozásig menő szeretete, de csak akkor, ha a házaspár ezekben Krisztus példáját valósítja meg saját életükben (Ef 5,21–25).

A fej szolgálatot és felelősséget jelent a Bibliában: a férfi ezért családfő és a család papja. A nő mellette biztosítja azt az érzelmi erőforrást, amit csak ő képes adni. Ebben az igazságban tehát nem hierarchiáról van szó, hanem arról, hogy Isten teremtési rendjében minden a helyére kerüljön. A férfi is és a nő is!

(Források: Bácskai Károly: Nők Jézus körül; 777blog.hu – A mai tudomány igazolja a Biblia szexuális etikáját; kalvinistaapologetika.hu – Kereszténység és homoszexualitás)

Nem lehúzni, hanem felemelni

Samók Zsuzsanna: Kiegészítjük és segítjük egymást

Többnyire én vagyok az ötletelő, de addig nem lépek, amíg Attila nem bólint rá, és nem ért velem egyet, mondja Samók Zsuzsanna, a beregszászi református könyvesbolt üzletvezetője. A kárpátaljai fiatalasszony szerint mindenképpen fontos, hogy a feleség támogassa a férjét.

– Azt tartja a mondás, hogy minden sikeres férfi mögött ott a nő. Ezt a ti esetekben azért is érdemes körüljárni, mert nemcsak a magánéletben, de a mindennapi munkában is együtt vagytok. A református könyvesbolt mindennapjaiban hogyan egészítitek ki és segítitek egymást?

– A könyvesboltnak néhány éve van egy „gyereke”, a FaBrika műhely, és azóta Attila inkább ott igyekszik sikereket elérni, a könyvesbolt kormányát átadta nekem. De azt mégsem mondanám, hogy nem veszi ki belőle a részét. Elgondolkoztam a kérdésben szereplő „siker” kifejezésen, és a mi esetünkben úgy hiszem, hogy inkább áldásról beszélhetünk, mint sikerről. Persze mindenképpen sikerélmény a számunkra a könyvesbolt működése, és amit megélhetünk benne, általa. De elsősorban áldás, ajándék az Úristentől.

Na de hogyan egészítjük ki és segítjük egymást? Többnyire én vagyok az ötletelő, de addig nem lépek, amíg Attila nem bólint rá, és nem ért velem egyet. Az más kérdés, hogy a végén többnyire mindig elérem, amit akarok – nevet. – Persze ennek nem mindig jó a vége, és akkor be kell látnom, hogy neki volt igaza. Az árubeszerzést közösen végezzük. Ő a szállító. A FaBrika műhelyben, ahol lézergyavírozott ajándékokat készít, szinte mindent egyedül csinál. Én csak véleményt mondok és biztatom.

– Mi az, amire Attila azt szokta mondani, egy-egy felmerülő feladat kapcsán: ezt csinálj!

nál inkább te, ehhez te értesz jobban? Tehát amiről ő maga is belátja, hogy te, a nő, ügyesebben, megfelelőbben el tudod végezni.

– Mindent (is) – nevet. – Például a könyvesbolt vezetésére, úgy, ahogy van. De nem azért, mert én vagyok a nő, hanem mert én ebben érzem jól magam, én ezt élvezem minden feladatával. A munkám a hobbim. És Attila hagyja, hogy éljek a hobbimnak. Előfordult, hogy megkeresett minket valamelyik újság, vagy tévé, ilyenkor Attila még a közelünkbe sem jön. Szerinte én jobban értek a beszédhez. Pedig nem, csak nincs más választásom. A kapcsolattartásokat is rám bízta már, pedig a kezdetekben ő volt a kapcsolattartó.

– Volt-e már olyan időszak az életetekben, amikor kényszerű módon, egy időre kiesett egyikőtök a munkából, és a valóságban is nagyon egyértelműen megtapasztaltátok, hogy milyen nélküle „húzni a szekeret”?

– Volt, sajnos. Mindkettőnk életében volt olyan időszak, amikor betegség miatt kiesünk a munkából egy időre. Ezt mindketten nehezen viseltük. Amikor én voltam beteg, még nem volt munkatársunk, így akkor Attila vezette egyedül a könyvesboltot. Neki ez az eladói feladatkör nem annyira komfortos. Úgyhogy ő már csak attól is szenvedett. De nagyon ügyesen helytállt. Ha nem talált valamit, akkor felhívott. Nekem is nehéz volt, amikor ő volt távol. Egyrészt hiányzott, másrészt az ő feladatai is rám maradtak. Nem is tudom elképzelni, hogy hosszú távon lehet-e ezt egymás nélkül csinálni.

– Találkoztál-e már olyan személyiségekkel, akiket jobban megismerve egyszer csak kiderült, hogy a háttérben, visszavonultan, nem túl látványosan, de mégis nagyon egyértelműen ott van a nő, a feleség, aki nélkül nem úgy mennének a dolgok, ahogy egyébként?

– Szerintem a legtöbb házasságban ez így van. Vagy legalábbis jó, ha így van. Minden-

képpen fontos, hogy a feleség támogassa a férjét. Ne lehúzza, hanem felemelje. Vannak lelkes barátaink, ahol tudom, hogy a feleség ott van a háttérben.

– „A férfi legyen férfi, a nő pedig nő!” Steinbach József püspök egyik áhítatából idéztem. Ma, a genderideológia erőteljes fellépése miatt, teljesen összekuszálódtak a nemi szerepek a világban. Hogy tapasztalod a környezetben, ismerősi körödben vagy akár a hívő emberek között, zavarólag hatnak-e az emberekre ezek az erőszakos, lassan majd mindenhol visszaköszönő érzékenyítő tendenciák?

– Itt, Kárpátalján nem igazán téma ez még. A férfi még férfi, és a nő nő. Legalábbis a közvetlen környezetem így gondolkodik. Én személy szerint ragaszkodom ahhoz, amit az Úristen tervezett az emberrel. Ha nőnek teremtett, akkor ne akarjak férfi lenni, vagy ne akarjak nőként nőt társnak, ha Ő azt tervezte,

hogy a férfi és a nő legyen társa egymásnak.

– Van esetleg olyan női példaképed, akinek a munkálkodása vagy a férje melletti, mögötti hatékony háttérmunkája téged is ösztönöz, lelkesít?

– Nincs, illetve mégis: Lorántffy Zsuzsanna. Bár ő inkább a hívő nagymamám példaképe volt, és emiatt kaptam én is a Zsuzsanna nevet. De egyébként, ettől függetlenül, nincs példaképed. Találkozom nőkkel, feleségekkel, akiket az adott pillanatban csodálok, de nem tudok olyat mondani, aki végigkíséri a mindennapjaimat, befolyásolja a cselekedeteimet. Elég önfejlő vagyok – nevet. – De az Úristen vezetése fontos. Ő kell legyen a példaképed.

Női és férfi hivatások

Ha visszatekintünk a történelemben az első világháborúig, azt látjuk, hogy a nők nagy része csupán a háztartást vezette, szavazati joguk sem volt. Volt néhány női szakma, vagyis ha egy nő dolgozni akart, megtehetette, mondjuk, kalapos vagy telefonos kisasszonyként, esetleg cselédnek vagy nevelőnőnek szegődhetett. A nők helyzete azonban rengeteget változott a nagy háború négy éve alatt.

SZÜKSÉGÁLLAPOT

A háború számos negatívummal járt. Az élet-színvonal csökkent, és ezt ugyanúgy megéreztek a középosztálybeli hölgyek, mint a munkásnők. Azonban egy középosztálybeli hölgy csak akkor állt munkába, ha már nem tudta sehogy sem véka alá rejteni, hogy a jó-módnak vége és szinte alig van mit az asztalra tenni esténként.

Sokan álltak az egészségügy szolgálatába ápolónőnek, akár a frontokon is, szembe-sülve a háború borzalmaival. A frontvonal közelében nemcsak egészségügyi szolgálatot láttak el a hölgyek, akadtak olyanok is, akik írnoként, szakácsként vagy telefonos munkakörben vették ki részüket a háborúból.

A munkásfeleségek pedig, ha eddig nem is, de most kénytelenek voltak munkába állni. A férfiak hadba vonulása rengeteg feltöltésre váró munkahelyet teremtett, főleg a dohánygyárak, textil- és bőripar, valamint a fegyvergyárak szívták fel a női munkaerőt, és a hadseregeket el kellett látni élelemmel is.

Így hát a futószalagok mellett megjelentek a háziasszonyok, akiknek általában a munkafolyamat egy bizonyos részét tanították meg, gyorstalpaló formájában, és máris hozzáláttak a lőszernek, a repülőgépek vagy éppen a konzervek gyártásához.

A férfiak távozásával egy másik irányban is hatalmas úr keletkezett: az oktatásban. A nők egyetemi képzése ekkor még nem volt elterjedt, és csak lassan, a szükség okán kaphattak egyenlő jogokat a felsőoktatásban, egyelőre még csak rövid időre.

A munkába állás újabb terheket rótt a nőkre, hiszen meg kellett oldani valahogy a gyermekek gondozását. A gyáraknak elvileg gondoskodniuk kellett volna arról, hogy a szoptató anyukák megetethessék gyermekeiket bizonyos időközönként, ezt azonban sok esetben nem biztosították. A nagyarányú csecsemő- és gyermekhalandóság miatt 1916-ban védőnői hálózatot állítottak fel, ez az édesanyák jogait is képviselte, és igyekezett kiharcolni a megfelelő ellátást és nevelést.

A háború után a nők szerepe nem változott annyira, hogy minden visszatérjen a régi kerékvágásba. Ez a négy év végérvényesen megváltoztatott mindent, ami az emberi kultúrákban azelőtt evidens volt. Így a társ-

dalmi szerepek is elindultak egy olyan fejlődési úton, amelynek a vége a nők teljes körű emancipációja volt.

CSALÓKA VÁLTOZÁS

A gazdasági fejlődés pályáján feltörő országokban első pillantásra a nők helyzete is javulni látszott: azaz egyre többen vehettek részt a közép- és felsőfokú oktatásban, és mind többen integrálódtak a munka világába is. A második világháború éveiben ezt a folyamatot előkészítette a nők tömeges munkához jutása – a távol levő férfiak helyén –, ez a mobilizálás most ugyanúgy lezajlott, mint az első világháború időszakában.

Valójában azonban korántsem volt ilyen egyértelműen rózsás a nők helyzete a háború után. Folytatódott az a folyamat, amely már a húszas-harmincas években elkezdődött, azaz befejeződött a munka világának kettészakadása. Kialakultak a kifejezetten „feminizált” munkakörök, a tipikusan női foglalkozások, ezeket a férfiak fokozatosan elhagyták. (Ide tartoztak például a hivatali munkakörök bizonyos fajtái, a pedagóguspálya és a szolgáltatóipar egyes területei stb.) Ezeknek a foglalkozásoknak a társadalmi presztízse rohamosan csökkent, és ez együtt járt bérezésük gyors romlásával. Megszilárdult az egyes foglalkozások hierarchiája, s ebben a rendben a női hivatások nem foglalhattak el előkelő helyet.

A kereső munkát végző férjzett nők száma Európa valamennyi országában növekedett – Hollandia és Belgium kivételével. Ezzel párhuzamosan vált egyre hosszabbá az az időszak is, amelyet a nők aktív munkavégzéssel töltöttek.

ELEGYÍTLEN ÖSSZEOLVADÁS

A nők „egyetemi emancipációja” a második világháború után egy évvel nagy lépést tett előre azzal, hogy a felsőfokú képzés szín-

te teljes spektruma – a hittudományi karoktól eltekintve – hozzáférhetővé vált számukra.

Napjainkban a női és férfimunkák összeolvadtak. Vannak azonban olyan területek, amelyeken – testi adottságuk miatt – jellemzően inkább férfiakat keresnek, és olyan iparágak, amelyekben a nők teljesíthetnek jobban.

A nők továbbá nehéz helyzetbe kerülhetnek a munkaerőpiacon születés előtt és után is.

Vannak olyan szakterületek, amelyeken a nők alapvetően jobban teljesíthetnek, mint például a divatipar vagy a lakberendezés, ugyanis esztétikai érzékük bizonyos tekintetben jobb, mint a férfiaknak.

Ahogy tehát akár a háztartásban is megoszlik a munka férfiak és nők között, úgy a munkaerőpiacon is előfordulhat. Ennek oka azonban nem a diszkrimináció, hanem az alapvető biológiai és testi adottságok, melyekben különbözik egymástól a két nem.

Manapság azonban egyre több a semlegesnek nevezhető pozíció is, amelyet nők és férfiak ugyanolyan szinten képesek betölteni. Ilyenek a szellemi és irodai posztok, a tanári állások. Problémát jelenthet az egyenjogúság hiánya, például a férfiak előnyből indulnak az adott munkakörre pályázva, illetve sokat hallani, hogy nagyobb fizetés kapnak ugyanabban a beosztásban dolgozva – ez jogilag nem törvényes, bizonyítható esetben érdemes bejelentést tenni. De a nők is könnyebben bekerülhetnek egy-egy céghez, egyes állásokra kimondottan női munkaerőt keresnek.

Megállapíthatjuk tehát, hogy a nők betö-rése a munkaerőpiacra nem túl nagy múltra tekint vissza, viszont az utóbbi évtizedekben robbanásszerűen nőtt a női vezetők száma egy-egy cégnél, és a politikában is szorítottak helyet a nők számára. Azt is elmondhatjuk, hogy mára már természetessé vált az, hogy egy családban nem csak a férfi dolgozik teljes munkaidőben.

„Vádak helyett vágyak”

– Mihalec Gábor párterapeuta
a konfliktuskezelésről

A házasság szentsége földi életünk egyik legnagyobb ajándéka Istentől, hiszen alapot adhat egy életre szóló szeretetkapcsolat, a család létrejöttének. Ám mint minden emberi kötelességünkben, a házasság és családi életben is meg kell tanulnunk, hogyan kommunikáljunk tiszta szívvel. Az Offline Center YouTube-videójában dr. Mihalec Gábor pár- és családterapeutát kérdezték a kommunikációról és a konfliktuskezelésről.

Arra a kérdésre, hogy lehetnek-e titkaink házastársunk előtt, Mihalec Gábor egy érdekes koncepciót vetett fel: a teljes őszinteség az ábécé betűivel leírva A-tól Z-ig terjed, a jó kapcsolatban pedig a felek A-tól V-ig osztják meg egymással a dolgokat. Hangsúlyozta, hogy valóban vannak dolgok, amelyeket nem kell elmondanunk a másiknak, de ez nem mentés a titkolózásra. A V és Z közé eső történések közül bölcsen meg kell válogatnunk, mi tartozik abba a kategóriába, amiről mindenképpen tudnia kell párunknak (például egy súlyos függőségről), és mi az, amiben benne ragadhatunk, és a kapcsolat rovására mehet.

A házasságbeli konfliktuskezelés tekintetében a terapeuta azt emelte ki, miért fontos feltérképezni azokat a családi mintázatokat, amelyeket, akár egy koreográfiát, újra és újra eltáncolunk anélkül, hogy ezt észrevennénk. A tudatosság ugyanis segíthet abban, hogy a jót felismerjük, s a rosszon változtatni tudjunk. Észre kell vennünk, hogy a másik hibáztatása nem célravezető, mert ez védekező és támadó pozíciókba kényszerít minket. Helyette arra kell törekednünk, hogy ki tudjuk fejteni érzéseinket. Vádak helyett vágyak – ez juttatja a házasságot az együttműködés útjára, és ez segít a házastársaknak újra egymásba kapaszkodni.

Arról, hogy mi a gyerekek helyzete a konfliktuskezelésben, Mihalec Gábor úgy vélekedik, a legtöbb esetben jó megkímélni őket, mert a veszekedés elveszi alapvető biztonságérzetüket. Néha azonban ez másképp alakul, olyankor gondoskodni kell arról, hogy lássák, szüleik rendben lesznek, újra megölelik egymást, ahogyan arról is, hogy megértsék, nem ők a hibásak, amiért a szülők vitatkoznak.

ÖTVÖS KINGA

Mennyire nehéz manapság a párkeresés?

Vajon hol érdemes ismerkedni a mai világban? Mi a véleményünk az online ismerkedésről, vagy éppen mit keressünk a másikban? Ezek nagyon fontos kérdéskörök a párválasztással kapcsolatban.

A járványhelyzet sok kihívást tartogatott és tartogat számunkra. Ilyen lehet a párválasztás, az ismerkedés is. Mivel sok, korábban megszokott társadalmi esemény elmaradt az utóbbi időben, keresztényként is kihívás lehet egyedülállóként megfelelő párt találni, ha nem csupán az online térben szeretnénk ezt megtenni.

„Azt gondolom, hogy sokszor a kereszténységnek pont az a baja, hogy a végletek felől közelíti meg a dolgot. Miközben lehetne azt az utat felmutatni inkább, hogy igenis az az egészséges, hogyha minden területen nagyjából egyszerre tudjuk egymást minél jobban megismerni” – nyilatkozta Tóth Márton a

Szóval című podcast legújabb adásában, amelynek fő témaköre a párválasztás volt.

Fontos különbség lehet a konkrét, néha már görcsösen ragaszkodó párkeresés és a szabad ismerkedés között, hogy a második esetben nincs rajtunk teher, hogy mindeképp, minél hamarabb kapcsolatunk legyen. Így utóbbinál sokkal jobban megismerhetjük a másikat, mire abból konkrét kapcsolat lesz.

A HELYES ÖNISMERET, ÉRETT SZEMÉLYISÉG

„Fontos lenne, hogy az ember azt az időt, amíg párkereső, arra használja fel, hogy megismerje önmagát. Én a másik oldalról tudok beszélni, amikor nincs idő megismerni önmagam, mert nagyon fiatalon megismertem a barátomat. Tavaly hat hónapig külföldön voltam, ami abból a szempontból nagyon jó volt, hogy tudtam önmagammal időt tölteni. Továbbá rájöttem, hogy mekkora kincs, ha az ember meg tudja ismerni önmagát. Később pedig ennek a tudásnak a birtokában tud az ember belemenni egy komoly kapcsolatba” – mondta el Kállay Kati.

Egy párkapcsolatban bizonyos téren formáljuk egymást, de mégis mi az a terület, amelyben érdemesebb szabadon hagyni a másikat?

„Nagyon sok olyan kapcsolatot láttam, amelyben a hívő fél azt mondta, hogy megteríti a másikat, és még több olyat láttam, amelyben ez nem sikerült. Szerintem az régen rossz, ha egy párkapcsolatról missziós lehetőségeként gondolkodunk, hogy majd megterítjük a másikat” – árulta el tapasztalatait Marti Zoltán.

777BLOG.HU

7 reményteljes ige szorongás ellen

Bármilyen élethelyzetben legyél is, bármennyire szorongj is, Isten ígéjére bizonyosan támaszkodhatsz. Ezek a lehető legszilárdabb ígéretetek, amelyekre – a körülményeinktől függetlenül – bátran alapozhatunk. Ha nem is akkor vagy olyan formában, ahogy elképzeltük, de be fognak teljesedni!

„Csodálatos dolgokkal felelsz nekünk igazságod szerint, szabadító Istenünk, mindenki bizodalma e föld határáig és a messzi tengereken” (Zsolt 65,6).

„Vajon Isten nem szolgáltat igazságot választottainak, akik éjjel-nappal kiáltanak hozzá? Vagy talán várakoztatja őket? Mondom nektek: igazságot szolgáltat nekik hamar! Hanem az embernek Fia, amikor eljön, vajon talál-e hitet a földön?” (Lk 18,7–8)

„Légy nekem erős kőszálam, erődített házam, hogy megtarts engem. Mert kősziklám és védőváram vagy te; vezess hát engem

a te nevedért és vezérelj engem! Ments ki engem a hálóból, amelyet titkon vetettek nekem; hiszen te vagy az én erősségem. Kezre bízom lelkemet, te váltasz meg engem, Uram, hűséges Isten” (Zsolt 31,3–6).

„Higgyétek, hogy megnyeritek mindazt, amit könyörgésetekben kértek, és meglesz nektek” (Mk 11,24).

„Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk” (Zsid 4,16).

„Miért csüggedsz el, lelkem, miért háborgsz bennem? Bízál Istenben, mert még hálát adok neki az ő szabadításáért!” (Zsolt 42,6)

„De ha újra meggondolom, reménykedni kezdek: Szeret az ÚR, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irgalma: minden reggel megújul. Nagy a te hűséged!” (JSir 3,21–23)

SZILÁGYI ANNA

Ki az úr a házban? – nők a Biblián keresztül

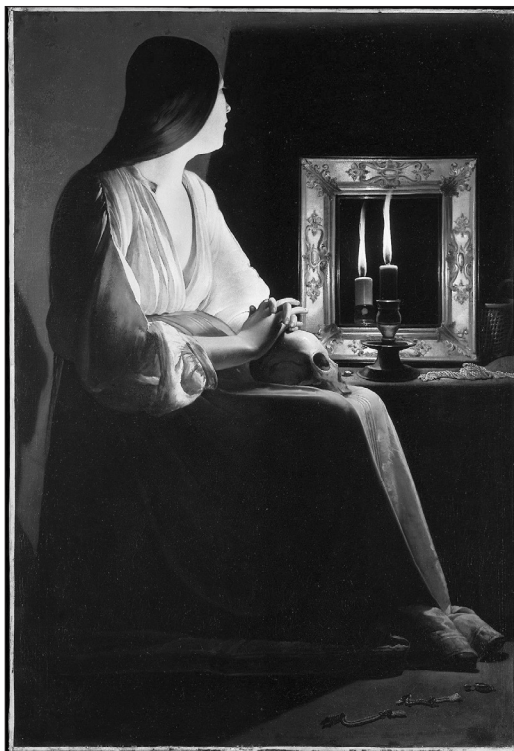
Léteznek-e a 21. században női próféták? Milyen legyen a női lelkész? És csak az a jó feleség, aki engedelmes? Vladár Gábor soproni lelképásztor, a Pápai Református Teológiai Akadémia újszövetséges professzora válaszolt a kérdésekre.

„A teremtéstörténetből tudjuk, hogy Isten egymásért teremtette a férfit és a nőt, az adás és elfogadás törvényszerűségében. Teremttségük okán egyenértékűek, együtt Isten képmásai, de különböző módon” – fogalmazott az interjúban Vladár Gábor, aki rávilágított, hogy már az Ószövetségben találkozunk markáns női személyiségekkel, az Újszövetség pedig csak tovább gazdagítja ezt a képet.

A Bibliában az első könnyeket Hágár hullatja (1Móz 21,16), bátorságban Eszter felülmúlhatatlan (Esz 4,16), az Énekek énekének menyasszonya szerelmének méltó párja. Míkal a helyesen értelmezett házassági hűség mintája férje, Dávid mentésekor (1Sám 19), Ruth pedig ékes bizonyítéka annak, hogy külföldi asszony is lehet mintakép, ha megtartja a szövetségi hűséget.

Az Ószövetség a férfi próféták mellett prófétanőkről is beszél: Mirjám mellett említi még Debórát, Jósias király korából Huldát, valamint Eszdrás és Nehémiás idejéből Noadját.

Vladár Gábor kifejtette, hogy az utóbbi négyezer évben mind a közel-keleti, mind az európai népek körében úgynevezett patriarchális társadalmi rend volt. A történeti demográfiai becslések szerint az ókorban az asszonyok átlagéletkora harminc, a férfiaké negyven év volt, az asszonyok ezért is töltötték életük jó részét gyermekszüléssel, a gyermekek felnevelésével, az idősek, a betegek ápolásával, a folyamatos ház körüli munkával, míg a felnőtt férfiak területe a közélet volt.

A BŰNBÁNÓ MAGDOLNA
– GEORGES DE LA TOUR FESTMÉNYE, 17. SZÁZAD

Az újszövetségi korban már olyan családi vállalkozásokról is hallunk, amelyeknek az élén talpraesett asszonyok álltak. Még az is előfordul némely felsorolásban, hogy a társadalmi konvenciót megtörve az arra méltó asszonyokat a férjük előtt említik.

A pápai teológia professzora szerint a Szentírás olvasásakor mindig meg kell különböztetnünk a patriarchális jellegű beszédmódot, a „héjat” a „magtól”, Isten élő beszédétől. A társadalmi képletek változhatnak, és változnak is, ami viszont maradandó és számunkra kötelező, az az élő Isten hozzánk szóló szava. Az Újszövetségben található

úgynevezett „keresztény házirendek” (Kol 3,18–4,1; Ef 5,21–6,9 stb.) sem az egyes társadalmi képleteket konzerválják, hanem arra tanítanak, miként kell a Krisztus szeretetét megélni az adott társadalmi közegben.

A lelképásztor kitért arra is, hogy Jézus kora zsidóságának társadalmi valóságában élve képviselte Istennek azt a csodálatos gondolatát, hogy az ember férfiként és nőként létezik, férfi és nő egyenértékűsége pedig teremtésbeli adottság.

– Meghamisítanánk Jézus és Pál apostol tanítását, ha idealizáló módon azt gondolnánk, hogy a korabeli patriarchális társadalom ellenében szociális forradalmárként meghirdették a nők egyenjogúságát. Jézus és nyomában Pál apostol is azt hirdette, hogy a földi, társadalmi különbözőségek megmaradnak ugyan, de ezek az üdvösség szempontjából lényegtelenek. Tehát amikor az apostol azt írja, hogy Krisztusban „nincs férfi, sem nő”, akkor nem egyenjogúságot hirdet, hanem azt: sem az asszonyok, sem a férfiak nincsenek kizárva a Krisztus által hozott üdvösségből (Gal 3,26–28). Ugyanez érvényes a másik páli idézetre: „...a férfi feje a feleségnek...” Ez tényleg olvasható az efézusi levélben (Ef 5,23).

Nem nagyon szeretjük hallani, mert ma a nők különböző hivatásokban dolgoznak, pénzt keresnek, sokszor a férfiak főnökei, és gazdaságilag függetlenek. De ennek a szakasznak van kezdete: „engedelmeskedjete egymásnak Krisztus félelmében”; és folytatása: „Férfiak! Úgy szeresséteek feleségeket, ahogyan Krisztus is szerette az egyházat...” Vagyis a férfi mintaképe Krisztus, és az ő egyházában fontos, miként bánunk a hatalommal. Ezzel pedig a helyére kerül az a kérdés, hogy „ki az úr a házban”.

REFORMATUS.HU. KÉP: WIKIPEDIA.ORG

Bemutatták az új Károli-Bibliát

Ünnepélyes keretek között mutatták be az 1908-as Károli-Biblia új kiadását, a Károli Gáspár Református Egyetemen (KRE), november másodikán.

A Bibliatársulat szöveggondozásában két új edíciója is megjelent a Szentírásnak. Az egyik a revideált új fordítású Biblia (2014). A másik az 1908-as Károli-Biblia idén napvilágot látott, a mai magyar helyesírás szerint revideált változata. Ezt mutatta be Szabó András, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának emeritus professzora, Pecsuk Ottó, a Magyar Bibliatársulat főtktára és Gáncs Péter nyugalmazott evangélikus püspök, a Magyar Bibliatársulat elnöke.

A munkálatok 2015-ben kezdődtek. Nem volt egyszerű feladat – emlékezett vissza Pecsuk Ottó –, hiszen csak a szöveg javításához három év kellett. A legfontosabb szempont az volt, hogy a történelmi, archaikus szöveget úgy alakítsák át maivá, az új olvasók számára is jól érthetővé, hogy közben a tartalmi részéhez ne nyúljanak hozzá.

Gáncs Péter, a Magyar Bibliatársulat elnöke tudatta: – Ez az új kiadás nem valamilyen leporolása egy muzeális értékű műtárgynak, nem ráncfelvarrás, még kevésbé balzsamozás, sokkal inkább értékteremtés.

Az új kiadás célja: úgy őrizze meg az 1908-ban kiadott Károli-Bibliát a mai generációk számára, hogy ne csak olvasni tudják, hanem világosan értsék ők is. Ennek érdeké-

ben az archaikus írásformát, a helyesírási és külalaki régiességet át kellett formálni maivá.

A változtatásokat így akarták megvalósítani, hogy ne modern Bibliát alkossanak: a tartalom megmaradt, de a régi szöveg átalakult, mai helyesírással, mai szöveggéppel. Új tördelést kapott a kiadvány, de igyekeztek megőrizni a régi szöveggép értékeit. Az újratördelés folyamán tehát mindig figyeltek a régre is. A kereszthivatkozások a lap alján lábjegyzetbe kerültek. A szakaszcímet kiemelték, de igyekeztek nem túlhangsúlyozni. Esztétikailag felfrissült a szöveggép, ám ha valaki a régi Károli-Bibliát ismeri, és kinyitja ezt az új változatot, ismerős szöveggel találkozhat.

(Kálvin Kiadó, 2021)

FÜLÖP-P. P. ANNA, REFORMATUS.HU

IGesziget – Háromszáz

A Szatmárnémeti-Szigetlankai Református Egyházközség Facebook-oldalán háromszázadik alkalommal is szólt az ige. Ezt a hallgatók egy kisebb csoportja a többiek nevében is megköszönte szeretettel.

Tavaly március idusán kezdődött az IGEsziget, a karanténidőszakban. Eleinte naponta szólt az ige ezen a csatornán. Idén ritkult a bejelentkezések száma, de így is hétfőnként és szombatonként szól az ige. Szombatonként azért, hogy felkészítsen a vasárnapi igehirdetésre, hétfőnként pedig azért, hogy erőt adjon a hétre.

Ebben az évben a Zsidókhöz írott levelet, majd Mózes első könyvét magyarázta a lelkipásztor. Az őstörténetek hieroglifáinak feltárása után az ősatyák emberközelibbé té-

tele került szóba, és jó volt látni azt, hogy az alkalmatlanokat is alkalmassá teszi a harcra az Úr.

November 13-án, szombat este a háromszázadik bejelentkezés után néhány gyülekezeti tag meglepte Rácz Ervin lelkipásztort, áldáskívánással, ajándékkal és énekkel.

„Van hallgató? Nincsen? Te mondd, ahogy Isten adta mondanod” – vallja Arany János szavaival a lelkész, és hiszi, hogy az Igébe való kapaszkodás az egyetlen módja annak, hogy életünk viharain áthaladjunk, de az örömeiket is vele lehet megosztani.

REFSZATMAR.EU

Kegyelem, krízistörténet, origó

Kalandos körülmények között, de mindenkinek, aki akart, sikerült megérkeznie a Túrterebesszőlőhegyen megtartott SZIKE ifjúsági istentiszteletre. Isten útmutatása pontosabb, mint a GPS-é. Meg is volt az első üzenet, még a megérkezés előtt.

A rátalálás, az egymásra találás öröme a közösség megélésében teljesedett ki, egy olyan templomban, amely annyira új, hogy még fel sincs hivatalosan szentelve, de fogadja a lelkes híveket vasárnapról vasárnapra.

ÖRÖM A MASZK MÖGÖTT

Az alig félszáz lelkes gyülekezet megduplázódott a SZIKE-istentiszteleten. Az alaptéma a reformáció volt. Kala Noémi házigazda lelkipásztornő örömteli szavakkal köszöntötte az egybegyűlteket, a helyi gyülekezet tagjai pedig álmuk beteljesedésénél többet éltek át, mert Isten mindig több, mindig nagyobb, mint ahogy mi azt el tudnánk képzelni. Rácz Ervin lelkipásztor az öröm maszk mögötti kifejezésére biztatott, még akkor is, ha a kozmetikusok a mimikai ráncok kialakulása miatt nem javallják ezt, de az, aki a mosolygást feltalálta, örül, ha valakinek fülig ér a szája.

A dicsőítés örömét a Lanka Duó (Papp Krisztina, Csorvási Mihály) vezetésével élték meg, rögtön az elején elénekelve a reformáció egyik nagy újrafelfedezését: Mindent kegyelemből kaptam.

KRÍZISFEJLŐDÉS

A reformációról mint krízistörténetről beszélt igehirdetésében dr. Király Lajos szatmári esperes, batizi lelkipásztor János evangéliuma 1. részének 14. verse alapján: „Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszerűltjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.”

A reformáció egyfajta krízistörténetként jelent meg az egyházban és a gyülekezeti tagok életében. Gary Collins szerint, ahogyan a segítség módja is különbözik, úgy „minden krízis is valamennyire egyedi”.

A krízisek azonban olyanok, mint a római mitológiából ismert Janus: két arcuk van: veszélyeztethetik a fejlődést, de annak feltételei is. A krízis valamiféle fordulat, amelynek döntő következménye van.

A szakemberek szerint a krízis áldást és lehetőséget rejt, hiszen rengetegen vannak, akik csak egy-egy krízisben kezdenek el élni, amikor kénytelenek kilépni a megszokott komfortzónából, a hétköznapiok rendjéből.

2021-ben a reformáció egyik fontos üzenete, hogy Krisztusért, az egyházért, a családdodért és önmagadért ne félj az ismeretlentől, a krízisektől és a nehézségektől, hiszen sokszor ekkor döbbenünk rá, hogy valójában kik is vagyunk, milyen áldott megküzdési stratégiákat birtoklunk és Istennel együtt mire vagyunk képesek – mondta az esperes.

FOLYAMATOS IRÁNYTARTÁS

A reformáció egy olyan folyamat volt, ami gyökeresen megváltoztatta a világot? – tette fel a kérdést előadása elején Póti Eduárd, a Szatmárnémeti Református Gimnázium igazgatója.

E folyamat alapja az öt „sola” volt: sola Scriptura – vagyis a Biblia nem igényel más magyarázót önmagán kívül, sola fide – vagyis egyedül hit által igazulunk meg – jót cselekedni nem kötelesség, a jó cselekedetek bizonyítékok, sola gratia – egyedül kegyelemből, ez összefügg az előzővel, solus Christus – egyedül Krisztus a közvetítő Isten és az ember között, soli Deo gloria – egyedül Istené a dicsőség.

Néhány bibliai példa felvázolása után az előadó elmondta, levonva a következtetése-

ket: időről időre, napról napra szükséges felülvizsgálunk, hogy jó irányban haladunk-e. Az origótól valóban a cél irányába indulunk-e el, vagy elsodródunk útközben?

A reformáció nagyjai számára ez az útjelző a Biblia tanulmányozása és az Istennel ápolt személyes kapcsolat volt. Ez olyan megrendíthetetlen biztonságot nyújtott, amire mindenkinek szüksége van ma is. Ezért a reformáció talán leginkább példa arra, hogy milyen fontos újra és újra megvizsgálni, merre haladunk, és arra, hogy ebben a vizsgálatban nem maradtunk magunkra – mondta Póti Eduárd.

AKTUÁLIS

Mit jelent reformátusnak lenni? – kérdezte a végén Kala Noémi. Reformátusnak lenni kegyelem – válaszolt a kérdésre. Ezt a kegyelmet ökumenikus közösségben élte meg az ifjú és örökifjú gyülekezet. „Emeld fel a szemedet az égre, / Hajnalcsillag ragyog a sötétben. / Felragyog a hajnalcsillag, / Ne aludj el, mindjárt nappal virrad!... / Segítség jó, s nem a pusztá felől, / Szabadító, de nem nyugat felől. / Nem nyugatról, sem keletről, / Érkezik a segítség felülről. / Nem északról, se nem délről, / Szabadító jön onnan felülről” – zárta hangulatos énekkel az alkalmat a Lanka Duó.

RÁCZ ERVIN, SZATMAR.RO

Mindennapi életünk kényszerleszállásai

Szilágyi Domokos halálának 45. évfordulójáról emlékeztek meg november elején a batizi református templomban. A költő édesapja 1955 és 1974 között volt az egyházközség lelkipásztora, ebben az időszakban gyermekei is itt éltek, köztük Szilágyi Domokos is.

A Batizi Református Egyházközség mindig büszke volt arra, hogy Szilágyi Domokos, a huszadik század második felének egyik legismertebb költője Batizon töltötte életének egy részét. Itt kötött házasságot Hervay Gizellával 1961-ben. A költő halálának 15. évfordulója alkalmából emléktáblát helyeztek el a parókia falán, s azóta rendszeresen szerveznek megemlékezéseket.

November 7-én a Szamos folyóirat, a LiterArt Magyarantárok Egyesülete és a Szatmár Megyei Hagyományőrző Forrásközpont közösen tartottak megemlékezést. Király Lajos batizi lelkipásztor igehirdetését követően Mit is tehet a költő? címmel Gál Gyöngyi, a LiterArt elnöke tartott előadást, majd a Szamos Diákirodalmi Kör tagjai adták elő A költő kényszerleszállása című verses-zenés műsorukat.

FÁJDALMAS, DE ÖRÖMTELI

Király Lajos házigazda lelkipásztor, a Szatmári Református Egyházmegye esperese Péter közönséges első levele 5. fejezetének 2. versét választotta alapigeként: „Legeltessétek az Istennek köztetek lévő nyáját, gondot viselvén arra nem kényszerítésből, hanem örömet; sem nem rút nyereszkezésből, hanem jóindulattal.”

A lelkipásztor Szilágyi Domokos Kényszerleszállás című versére, valamint azonos című verseskötetére építette igehirdetését. Ez a vers örömről és fájdalomról szól. Aki repülőgéppel utazik, abban tízezer méter fölött van egy fájdalom, landoláskor pedig van benne egy öröm a sikeres leszállás tudatában. Ezek az érzések vegyesen kavarnak az említett versben és valamennyiünk életében.

A Kényszerleszállás című versnek már az elején ott van a „nem” és az „angyal” szó. Ez a két szó valahogy nem fér össze egymással. A karácsonyi angyal üzenete nem az, hogy nem vagy nincs, hanem az, hogy üdvösség lesz.

Király Lajos az élet egy-egy pillanatából választott ki olyan életérzéseket, melyekben benne van az öröm és a bánat.

Az első ilyen állomás az ember életében a születés. A születés is egyfajta kényszerleszállás. Az orvosok azt mondják, „amikor az anyuka hasa leszáll”, az azt jelenti, hogy a gyermek elhelyezkedett a medencében, és hamarosan meg fog születni. A gyermeket megszületésekor vegyes érzelmek töltik el, hiszen a meleg magzatvízből a hűvösebb világba érkezik. A levegő nélküli világból a tüdőt használó földre érkezik.

Ez az ember életében az első kényszerleszállás. Valami fájdalmas, de mégis örömteli esemény, valaminek a vége és egy újnak a kezdete.

János evangéliuma első részében, a 14. versben Jézus Krisztus kényszerleszállásáról szól az evangélista: „...az Ige testté lett, és lakozék mi közöttünk.” Azaz Jézus ott hagyta a mennyei valóságot, megszületett, testet öltött, értünk alá szállt a földre.

LEVÁLÁSOK

Az ember életében a második kényszerleszállás, amikor gyermekként megteszi az első lépéseket. Ebben az időszakban az anyában még nem tudatosodik, hogy ő az anya, és ott

van mellette a gyerek, hanem úgy tesz, mintha egyek lennének.

Amikor az anyai ölből a földre kerülő gyerek megteszi az első lépéseket, megtörténik a második kényszerleszállás. Ekkor kezd tudatosulni, hogy már nem egyek. A kényszerleszállás sajátos módon jelentkezik a serdülőkorban, a középkorú emberben, az öregedéskor és az emberi életnek a végén, mutatott rá az igehirdető.

A lelkipásztor leszögezte, hogy az ige – „Legeltessétek az Istennek köztetek lévő nyáját, gondot viselvén arra nem kényszerítésből, hanem örömet; sem nem rút nyereszkezésből, hanem jóindulattal” – reményt ad. Ismert az a mondás: ha az elvárás vagy a kényszer bejön az ajtón, akkor a szeretet kiugrik az ablakon. A kényszer és a szeretet nem fér meg egy hajlékban.

A napjainkban élő emberben mintha lenne egy kényszer, hogy boldognak mutassa magát. A világhálón az emberek igyekeznek jó színben feltüntetni magukat. Ellentétben van az, amit az emberek mutatnak, azzal, amit éreznek. Ettől a kényszertől kell megszabaduljon az ember, hogy elkerülje a kényszerleszállásokat – emlékeztette a híveket az igehirdető.

A költő emlékét megidéző előadás és a verses-zenés műsor után a jelenlevők megkoszorúzták a Szilágyi Domokos-emléktáblát, majd a helyi kultúrotthonban, kötetlen beszélgetéssel folytatódott a megemlékezés.

ELEK GYÖRGY

A kert és a Lélek gyümölcseiért adtak hálát Sárközújlakon

November 7-én, újbor ünnepén újra a Kétágú hegyen adtak hálát a sárközújlakiak a szőlőtőkék gyümölcseiért és mindazokért az őszi gyümölcsökért, melyeket idén betakarítottak – adta hírül Nagy Erika lelkipásztornő.

Az esős idő ellenére több mint százan gyűltek össze a Mihálku család meghívására kedves családtagjuk, Princz Mihály házában.

A gyülekezet lelkipásztora a Gal 5,14–23 alapján hirdette Isten igéjét, a hálaadókat ta-

nítva arra, hogy teremjék a Lélek gyümölcseit. „A Lélek gyümölcse szeretet, öröm, békesség, hosszútűrés, szívettség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség. Az ilyenek ellen nincs törvény” (Gal 5,22–23).

A kert és a Lélek gyümölcseiért Istené legyen a dicséret és dicsőség. Aprónak tűnő, mégis fontos részei lehetnek ezek az események az életünknek, folyamatos iránymutatásként.

REFSZATMAR.EU

Szülőként nem tudunk elképzelni nagyobb kincset, ajándékot, mint a gyermek. Szavakba nehezen önthető az a szeretet, amellyel a szülő úgy kötődik a gyermekéhez, mint semmi és senki máshoz. Ez az érzelmi kötelék a szükség idején olyan belső erőt hív elő a szülőkből, amiről nem is gondolták, hogy létezik.

Nem igaz, hogy a szülők fáradságot nem ismerve tevékenykednek a gyermekekért. A szülők nagyon is ismerik azt a fajta kimerültséget, amelynek hatására csak vonszolják magukat, és úgy érzik, mintha nem is lennének részei a körülöttük lévő világnak, de még ezt is szívesen vállalják a gyermekükért.

A hívő szülők tudják, hogy „az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom” (Zsolt 127,3). Ezek a szavak nem szorulnak magyarázatra azok számára, akik átérték egy újszülött érkezésének csodáját. Ez az élmény megpuhítja a legkeményebb szíveket is, és könnyeket csal a marcona ember szemébe is. Akik pedig nem hiszik, hogy a gyermek valóban az Úr ajándéka, azoknak hiába is magyaráznánk az ellenkezőjét.

De mi van azokkal, akik hallani sem akarnak a gyermekáldásról? Mi a helyzet azokkal, akiknek nem adatik meg a gyermek, pedig nagyon szeretnék? Isten ajándéka a beteg gyermek is, vagy ő büntetettik a szülők vétkeért? Ajándék lehet az örökbe fogadott gyermek is? E kérdések mentén keressünk igei útmutatást bízva Istenben, aki Jézus által Atyánkká lett.

ÁLDÁS, HA NINCS GYEREK?

Sokan vannak azok, akik nem szeretnének gyereket, s erre rengeteg indokot fel tudnak sorolni. A modernizáció és az egyéni szabadság fontosságának növekedése miatt, a gyermekszülés és -nevelés már nem prioritás. Amíg évtizedekkel ezelőtt a legtöbb lánynak az volt az álma, hogy gyönyörű menyasszonyi ruhában férjhez menjen álmai férjéhez, s majd közösen felneveljék a gyermekeiket, addig napjainkra a boldog családról szóló elképzelést sokszor felváltja a szép karrier, a társadalmi elismerés, a tetszetős fizikai alkat megőrzése, a kaland, a tehermentes élet stb. utáni vágy.

Akik így rendezik be az életüket, azok a gyereket koloncnak látják, és áldásként élik meg a gyermektelenséget. Mi tagadás, ha az embernek gyerekei vannak, akkor nehéz összeegyeztetni az üzleti életet, a laza szórakozást, a remek formát, a kötetlenséget a családdal. Nem lehetetlen, s ezt is sokan bizonyítják, de mindenképp embert próbáló. Ebből a próbából pedig van, aki nem kér.

Hadd soroljak fel néhány okot, amely miatt a nők nem vállalnak gyereket. Van, aki az anyagiak miatt aggódik, mert attól tart, hogy nem tudja előteremteni a gyerekének a szüksé-

A gyermek,

ges dolgokat. Gátló tényező a betegen születő gyerektől való félelem, a túlnépesedés miatti nyugtalanság, a testalkat előnytelen megváltozása, a megtervezett karrier elvesztése és a megszokott életstílusról való lemondás.

Az okok között viszont megtalálható az is, hogy nem mindenki érez magában anyai ösztönöket, és van, aki semmivel sem indokolja az elhatározását, csak egyszerűen nem szeretne gyereket, és kész.

Az ilyen nőket a társadalom jelentős része megszólja, és kemény bírálatokat kapnak, mondván, hogy önzők, csak magukkal törődnek, nem fontosak nekik a közösségi értékek, és nem töltik be az Istentől kapott rendeltetésüket.

Nem egyszerű ilyen helyzetben bibliai útmutatást találni, mert a Szentírásban nem ismerünk olyan esetet, hogy egy nő arra vágyott volna, hogy ne legyen gyereke. Épp ellenkezőleg, egy gyerek születése mindig nagy öröm és különleges áldás volt az Úrtól. Ugyanezt élik meg ma is a hívő családok.

Egy esetben tudunk arról, hogy zsidó férfi nem akart gyermeket nemzeni. Önánról van szó (1 Móz 38), aki azért nem ejtette teherbe a halott testvére feleségét, Támárt, hogy ne kelljen osztozkodni az örökségen, ezért az Úr megharagudott rá, és elvette az életét. Nem magát a fogamzásgátlást ítélte meg Isten, hanem a mögötte lévő önző indítékot.

A gyermekvállalással szembeni kifogásokkal kapcsolatosan pedig figyeljünk Jézus szavaira: „Ne aggodalmaskodjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk? Mert mindezeket a pogányok kérdezik. Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mindezekre szükségetek van” (Mt 6,31–32).

Továbbá álljon itt Pál apostol biztatása is: „Az én Istenem pedig be fogja tölteni minden szükségeteket az ő gazdagsága szerint dicsőségesen a Krisztus Jézusban” (Fil 4,19).

Még nagyon sok olyan bátorító ige van a Bibliában, amely Isten gondoskodó szeretetéről tanúskodik. Ezekből erőt meríthetnek azok, akiket valóban a félelmek tartanak vissza a gyermekáldástól, és nem csak „takaróznak” a kifogásaikkal.

A jogok világát éljük, amikor mindenkinek joga van mindenhez. Egy nőnek jogában áll eldönteni, hogy szül vagy nem. Ugyanakkor az is igaz, hogy ebbe más ember nem szólhat bele. Ember nem is, de Isten igen, hiszen tőle kapta mindenki az életét. Éppen ezért ne mi ítéljünk, hanem engedjük át ezt a feladatot az Úrnak. Nekünk is szól a figyelmeztetés: „Ne ítéljete, hogy ne ítéltesetek!” (Mt 7,1).

Keresztyén emberekként inkább törekedjünk a példás családi életre, és így bizonyítsuk, hogy a gyerek nekünk valóban Istentől való áldás.

VAN, AKINEK NEM JÁR A GYERMEKÁLDÁS?

Míg némelyeknek játszi könnyedséggel érkezik a gyermekáldás, addig mások hatalmas áldozatokat vállalnak érte, és sajnos túl sokszor teljesen fölöslegesen.

Az orvostudomány fejlődésével egyre nagyobb esélyt kapnak azok a házaspárok, akik évekig hiába próbálkoztak, de a siker így sem garantált. Igazságtalannak érezhetjük, hogy amíg egyesek könnyedén szülhetnek, de nem akarnak, addig mások epekednek a gyerekekért, de nekik nem adatik meg. Az ilyen békétlenség könnyen felemészti az embert, il-

mint Isten ajándéka!/?

letve tönkreteheti a házastársak kapcsolatát és az Istenbe vetett hitet.

Bárcsak létezne valami áldást közvetítő liturgia, vagy bibliai varázsige, amellyel könnyedén meg lehetne szabadulni a meddőség áldatlanságából, de sajnos nincs ilyen. Nem marad más a gyermekáldásra váró szülőknek, mint az a gyakorlat, ami sok bibliai család esetében örömet hozott, és ez nem más, mint a türelmes imádság.

„És könyörgött Izsák az Úrhoz a feleségért, mivelhogy az meddő volt. Az Úr meghallgatta, és várandós lett Rebeka, a felesége” (1Móz 25,21). Isten megszüntette Rebeka meddőségét, s Rebeka később világra hozta Jákóbot és Ézsaut.

Anna olyan kitartóan imádkozott, hogy a főpap részegnek gondolta. „Az történt egy idő múlva, hogy várandós lett Anna, fiút szült, és Sámuelnek nevezte, mert azt mondta: Az Úrtól kértem őt” (1Sám 1,20). Ezek az esetek megmutatják, hogy a hittel mondott imádságot meghallgatja Isten, és van, amikor elgeget tesz a kérésnek.

Az imádság mellett a türelemre is nagy szükség van. Akinek az Úr életet rendelt, az meg is fog születni. Így született meg Izsák, Sámson és Keresztelő János is. Mindhárom esetben a szülők azt gondolták, hogy nem lehet utódjuk. Sára kinevelte a hívívő angyalokat, Zaka-riás pedig, János születéséig, megnémult a hitetlensége miatt. Ide sorolhatnánk Jézus születését is, mert bár Máriának eszébe nem jutott, hogy gyereke szület-
het, a zsidó népben már évszázadok óta élt a várakozás az Isten Fiának eljövételére.

Álljon itt Jézus lelkesítése: „Kérjétek, és adatik nektek, keressetek, és találtok, zörgesetek, és megnyitvatik nektek” (Mt 7,7). Türelemmel kell kivárni a kérés, keresés, zörgetés eredményét, s közben alázattal azt is meg kell vallani, hogy „legyen meg a te akaratod” (Mt 6,10).

A BETEGEN SZÜLETETT GYEREK IS ÁLDÁS?

Minden házasság szép reményekkel indul: otthonteremtés, családalapítás, gyereknevelés, családi harmónia. Az elképzelések azonban nem mindig valósulnak meg. Előfordul, hogy a szülők a szülés után szembesülnek az-
al, hogy fogyatékos a gyermekük.

Egy ilyen lesújtó hír megrendíti a házaspárokat; el kell temetniük önmagukban a

családról dédelgetett álmokat, és mint tudjuk, minden temetés gyásszal jár.

A beteg gyerek érkezése próbára teszi a házastársakat, mert az ember minden rosszul megélt esemény mögött keresi a felelősöket. Így születik meg az önvád, vagy akár a házastárs hibáztatása, és nem ritka az sem, hogy az összetört szülők Istent teszik felelőssé.

A szülőknek fontos felfedezniük, hogy a gyermekük nem gond, nem egy megoldásra váró probléma, nem egy kellemetlen teher, hanem az Úr ajándéka, akit szeretni kell, és sok esetben tanulni kell tőle. Például egy Down-szindrómás ember ölése olyan őszinte és tiszta szeretettel van áthatva, ami minket, „egészségeseket” megszégyení. Egy másik példa a méltán híres Nick Vujicic munkássága, aki kéz és láb nélkül született, de önsajnálattal helyett emberek ezreinek segít felállni az elesettségükből, és reményt ad nekik az élethez.

Egy gyermek mindenképp áldás, és ha nem olyan, mint amilyenek megálmodtuk,

akkor a „miért?” kérdést feltétlenül jól kell feltennünk.

Vannak rosszul feltett kérdések. Miért éppen mi? Miért nem lehet az én gyermekem is egészséges? Miért kellett büntetnie minket az Istennek? A jól feltett „miért?” kérdés pedig valahogy így hangzik: miért, milyen céllal döntött így Isten felőlünk? Ez esetben a kérdésünkkel nem vádaskodunk, hanem útmutatást kérünk az Úrtól.

A tanítványok is rosszul tették fel a kérdést a vakon született emberrel kapcsolatban: „Mester, ki vétkezett, ez vagy a szülei, hogy vakon született? Jézus így válaszolt: Sem ő nem vétkezett, sem az ő szülei, hanem ez azért történt, hogy nyilvánvaló legyen benne az Isten munkája” (Jn 9,2–3). A tanítványokat sokkal jobban érdekelt a betegség oka, mint a célja. Az az egyik legrosszabb magatartás a fogyatékos gyermekkel és az őket ne-

velő szülőkkel szemben, ha vallásos módon próbálunk a végére járni annak, hogy ki a felelős. A fogyatékos gyermekkel megáldott szülőket segíteni kell, és fel kell rájuk nézni, mert legtöbbször olyan erőről, hitről, bizalomról tesznek tanúbizonyságot, amelyet elképzelni sem tudunk Isten nélkül.

ÁLDÁS LEHET AZ ÖRÖKBE FOGADOTT GYEREK IS?

Az örökbefogadás egy csodás lehetőség a gyermekáldásra azoknak, akik valamilyen oknál fogva nem lehetnek biológiai értelemben szülők, és nem csak nekik. A Bibliában ritkán esik szó örökbefogadásról, köszönhetően a sógorházasságnak. Ugyanis ha egy apa meghalt, akkor annak testvére kellett magához fogadja az özvegyet és annak gyerekeit, és rész járt nekik az örökségből is.

A zsidóknál tehát az örökbefogadás – ha nem volt is így megnevezve – törvénybe volt foglalva. Ám tudunk olyan esetről is, amikor az örökbefogadás nem a zsidó törvények előírása szerint valósult meg. A fáraó leánya magához vette a kisded Mózes, miután megtalálta őt egy gyékényládácskában a folyóparti sás között. Isten gondviselésének köszönhetően Mózes visszakerült egy időre az édesanyjához, de „mikor a gyermek felnőtt, a fáraó leányához vitte őt, és az a fiává fogadta, és Mózesnek nevezte, mert azt mondta: a vízből húztam ki” (2Móz 2,10).

Valójában József is örökbe fogadta Jézust, hiszen nem a vér szerinti gyermeke volt. Az örökbefogadással kapcsolatos bibliai történetekből láthatjuk, hogy Isten gondoskodó szeretettel irányította az eseményeket. Ezt a gondviselést tapasztalhatjuk meg napjainkban is, amikor a felnőtt megtalálja az örökbefogadottban a gyermekét, és a gyermek megkapja az örökbefogadóban a szülőt.

Hitvallásunk szerint mi is örökbe fogadott gyermekei vagyunk az Atyának: „Krisztus Istennek örök természet szerint való egyetlen Fia; mi pedig óérette kegyelemből fogadtatunk Isten gyermekeivé” (H. K. 33. Felelet).

Tehát Jézus érdemének és az Atya szeretetének köszönhetjük, hogy Isten gyermekei lehetünk. Erről vallott Pál is az efézusiaknak: „Szeretetében előre elhatározta, hogy fiaivá fogad minket Jézus Krisztus által, akaratának tetszése szerint” (Ef 1,5).

Terrorizált tudattal élünk?

„Ne igazodjatok a világhoz, hanem változatok meg értelmek megújulásával” (Róm 12,2).

Világszerte a keresztyénségben 2021-ben november 14-én tartották az egyházi év utolsó előtti vasárnapját. Ki ne kapná fel a fejét erre: utolsó előtti? S mi van, ha tényleg így lesz? Ha nemcsak az egyházi naptárban, hanem a globális és a lokális naptárakban is ez lesz az utolsó előtti vasárnap? Bizarr a gondolat?

MILYEN FEGYVER?

Egyáltalán nem. Azt az órát senki sem tudja, csak a világ Teremtője! És egyszer eljön. Korunk egyik legkiválóbb protestáns gondolkodója élete summájaként megírt Reménység etikája (2010) című könyvében külön fejezetben ír a terrorizált tudatú mai emberiségről (J. Moltmann). Azokról a válságscenáriookról, amelyek olvadó jéghegyekként vagy ömlő lávafolyamként törnek rá mindennapi tudatunkra, életünkre.

A nemrég véget ért glasgow-i COP26 nem arról szól, hogy mit lehet(ne) még tenni az utolsó előtti pillanatban az egyre brutálisabb természeti jelenségeket produkáló, ember okozta klímaválság mérséklésére?

És a közel két éve az emberiség nyakába szakadt Covid-19, nyomában a megrendült pénzvilág, a személyes jövőtervezések megtorpanása nem a nyomasztó krízis mindennapi tapasztalatai? S a migránsok nyomulása Európa lengyel határain? És a világméretű hackertámadások? Meg a hétköznapi terror tombolása a kommunikációban, a közbeszéd „eltrágyásodása”, minden korábbinál vastagabb és durvább szlengek járványszerű terjedése?

Terrorizált tudattal élünk, de meddig lehet így élni?

Boualem Sansal, a Párizsban élő algériai író 2015-ben megjelent könyve futótűzként olvasott lektűrje lett az emberiség problémaérzékeny részének. A 2084 – a világ vége című könyve kapcsán készült interjúban így fogalmazott: Az iszlám terroristák nem fegyverrel fogják legyőzni Európát, hanem a félelem, a megfélemlítés eszközével. A mindennapok megrontásával, a terrorizált tudat bénító erejével.

Roppantul elgondolkodtató.

AZ ÉLET KULTÚRÁJA

Miként az is roppant elgondolkodtató, hogy a „halál kultúrája” ellenében éppen a fenti ige jelent meg a bibliaolvasó világ lelki horizontján. 69 nyelven. Isten csodálatos gondviselése, világméretű lelkigondozása, az „élet kultúrája” jeleként. Mert Ő min-

dig üzen. Éppen azt, amire Őszerinte igazán szükségünk van.

A krízisek világcivilizációjában a továbbvivő üzenetet mondja. Miként Ravasz László fogalmazott közel egy évszázada: a válság megoldása a váltság. Ilyen egyszerű.

Ilyen egyszerű? Igen. Igen, az okoskodás, a mindentudás pöffeszkedése, a bábeli, Isten fölé kerekedni akaró, aránytévészti emberi tudat helyére lépő bizalom és hit számára ilyen egyszerű.

Ahogy 1922-es Római levél-magyarozatában a kor világitótornya, az ige teológusa, Barth Károly Bázelen pontosan a 12. fejezettől kezdve fejtegeti az etika kérdéseit a nagy zűrzavar, az első világháború utáni válsághelyzetben. Ő a fenti ígét úgy fordítja, hogy ne alkalmazkodjatok e fennálló világkorszakhoz. Hiszen a görög eredeti aiont használ az időleges, pillanatnyi korszak jelölésére. Az új Luther-fordítás még inkább aktualizálja az ige figyelmeztetését: ne alkalmazkodjatok e jelenvaló világ mulandó sémájához. A halál sémájához.

Ahhoz a sematikus gondolkodáshoz, amit a terrorizált tudat diktál. A felhalmozódó krízisjelenségek okozta pánikhoz vagy az ellenkező hatásként jelentkező közönyhöz, melynek közönséges refrénje: Mit érdekel engem, teszek rá.

PRO-TESTÁLOK

A kétségbeesés és a cinikus, önző nemtörődomség egyformán életveszélyes, a terrorizált tudat negatív márkájú terméke. Az ige pedig azt mondja, dobjátok el ezeket a sémákat, ne dőljete be a válságjelenségeknek. Vegyétek komolyan ezeket, de ne ez határozza meg ki-

zárólagosan földi létezésüket. A kor diktátuma.

Inkább azzal vegyetek részt az élet kultúrájának egyéni, családi, nemzeti, egyházi, globális, jobban mondva: planetáris építésében, hogy a legnemesebb értelemben pro-testáltak. Kiálltok a megújulás, a személyes és közösségi gondolkodásbeli, kommunikációs, életszemléleti megújulás, reformálódás, etikai innováció mellett.

Álljatok bele a megújulás égi-földi folyamatába, az Isten szerinti antrópikus, emberi megújulás korszakos lelki folyamatába. És miközben hatalmas megrázkódtatások vagy cinizmushullámok mossák lelketek partjait, ti azt keressétek, mi az Istennek az akarata ebben a világkorszakban. Mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.

Földi létezésük autonómiájának, még mindig lehetséges függetlenségének a záloga, biztosítéka. Ez az Isten szerinti élet ellenkultúrája, amelynek Magna Chartája a Biblia.

A 200 éve született Dosztojevszkij számára is ez volt az élet ellenkultúrája Szibériában a Katorgán, a korabeli Gulagon, amivel túlélte a szinte túlélhetetlent. Barth kommentárjában huszonhatszor idézte őt, hogy az etikus élet jövősejéit a nagy orosz író példájával is alátámassza.

FELÜLEMELKEDÉS KULTÚRÁJA

Szakadjunk hát el egy nagy lelki szabadságmozgalomban a békeség fegyverével: napi Istenre figyélssel, bibliaolvasással, imádsággal, az élet és a remény kultúrájának legszemélyesebb hitével és napi építésével a nyomasztó sémáktól, amelyek kíméletlenül ránk törnek.

Az emberi romlás és rontás okozta kíméletlenséggel szemben csak egyetlen védelmünk, erős várunk van: maga Isten. Aki Őbenne elmerül, az nem elsüllyed, hanem éppen hogy felülemelkedik a sémákon, illetve megtanulja a felülemelkedés kultúráját. És a remény kultúráját, az utolsó pillanatig megmaradó reményét, amivel Luther hagyta ránk a jövő mentőövét. Ezt írta: Ha tudnám is, hogy holnap vége lesz a világnak, még ma elültetnék egy almafát.

A földi élet abszolút törekenységének, végeességének és sematikus krízis szcénariójában tárjuk ki szívünket az ige előtt. Hallgassuk meg és gondolkodjunk el az égi szón: Ne alkalmazkodjatok e világ sémájához, hanem változatok meg értelmek megújulásával... És terrorizált tudat helyett éljünk „a legszebb még hátravan” hitbeli távlatosságának és isteni realizmusának a reformált, reformáló, megújító tudatában! A táguló horizontok vonzásában...

„Bezzeg Románia”, „Bezzeg Magyarország”

Nemrégiben egyházmegyénk egyik gyülekezetében egy Dan Tanasához fogható „hivatalos feljelentő” miatt a közösség elöljárói kénytelenek voltak lecserélni a paplak falán a még a Ceaușescu-érából ott maradt hivatali táblát. Pusztán azért, mert a felírás a magyar szöveg szerepelt elöl. Nyilván tudom én, hogy az ármánykodásnak megvan a törvénynyel aládúcolt paragrafusa, mégis csodálkozom, hogy a 21. században „bezzeg Romániában” az efféle praktikáknak még helyük van. Ide sorolhatók a véget nem érő zászlóperek is.

Ez a gondolat akkor erősödött fel bennem, amikor nemrégiben néhány napot a méltán híres Békés megyei fürdővárosban, Gyulán töltöttem. Ott az előbbieknél épp az ellenkezőjét tapasztaltam.

Sokan a kedves olvasók közül bizonyára tudják, hogy a csendes, rendezett kisvárosban román nemzetiségű lakosok is élnek. A 2011-es népszámlálási adatok szerint a valamivel több mint 30 ezer helyben lakó 3,1 százaléka román nemzetiségűnek vallotta magát. Jóllehet ez mélyen alatta van a nálunk meghatározott 20 százalékos minimumnak a kisebbségekre nézve, mégis meglepő jelenséggel találkoztam.

Szállodánkban a kiírásokon a román szöveg is következetesen szerepelt. Valószínűleg elsősorban az őshonosokra való tekintettel, no meg a tömegesen érkező román turistákra odafigyelve.

Aztán sorra vettem Gyula két meghatározó intézményének, a román tannyelvű iskolának és az ortodox püspökségnek a környékét.

Az alap- és gimnáziumi fokú képzés és kollégium megnevezése románul szerepel elöl, és utána következik a magyar. De így van ez minden más kiírásnál. Sőt, a helység neve – Giula – csak románul van feltüntetve!!

Az iskola előtt a névadó Nicolae Bălcescu szobra áll. A rajta lévő idézet, mely tőle származik,

zika, történelmi léptékű ugyan, de csak románul vésetett fel a büsztre (Sufletu-mi te slăvește.../Înzeița libertate). És láss csodát, a modern épület homlokzatán a magyar és uniós lobogó mellett ott ringatta a szél a román piros-sárga-kék trikolor is!! Tessenek ezt elképzelni, piros-fehér-zöld lobogó a nagybányai Németh László magyar gimnázium oromzatán!

Aztán, hogy némiképp hazabeszéljek – be kell vallanom, némi kíváncsiságtól vezéreltetve –, az ortodox püspökség székháza és temploma felé is elsétáltam. Ott is az iméntiekhez fogható meglepetéssel találkoztam.

Bizonyára jogi csűrűcsavarással kiöltött rendelkezés mögé bújva nem vitatkoztak azon, hogy milyen nyelven, milyen betűnagysággal kell a névtáblán a felírásnak szerepelnie, mert a főbejárat jobb és bal oldalán azonos méretű táblán és betűkarakterrel szerepel románul és magyarul az intézmény neve.

Érdekes módon az sem okoz semmiféle galibát, hogy az ortodox egyház története csak románul olvasható két méretes márványtáblán.

A szálloda felé bandukolva azon morfondíroztam, milyen jó lenne, ha a „népek Krisztusa” (egy 56-os dokumentumfilm címéből kölcsönöztem a hivatkozási alapot) ráébredtene minden nemzetet a bibliai igazságra: „Nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad... mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban” (Gal 3,28).

Ebből fakadóan nincs más választás itthon sem, mint megszívlelni József Attila figyelmeztetését, „...s rendezni végre közös dolgainkat / ez a mi munkánk; és nem is kevés” (József Attila: A Dunánál).

A még hátralevő rövid életemben várom azt a pillanatot, amikor honi tájainkon a kisebbségi jogok tekintetében a többség részéről „bezzeg Magyarország” lesz a követendő példa!! Addig pedig – ez nem a reklám helye ugyan – ajánlom az itthoni nemzet- és országféltő polgártársaimnak: látogassanak el a békés kisvárosba, és személyesen győződjenek meg a magyarok vendégszeretetéről, illetve az általam leírtak igazságtartalmáról.

VARGA KÁROLY

Ami a legjobban hiányzik

Ma már mindegy, hogy milyen témájú cikk kommentszekciójába olvasunk bele, mindenhol ugyanazt a végletes megosztottságot, fröcsögő gyűlöletbeszédet, az elfogadás, a párbeszéd igényének teljes hiányát találjuk. Sőt már nemcsak a politikát és a közéletet mérgezi és hatja át ez a magatartás, hanem a sportot, a közlekedést, a celebvilág híreit vagy éppen a nyaralással kapcsolatos oldalakat is.

Riasztó szimptóma ez. A mai keresők tömegeit nem istentiszteleteken, hanem a közösségi médiában látjuk viszont, naphosszat vitatkozva és végeredményben semmire sem jutva. Hiszen Krisztus nélkül csak tovább mélyül az ember békétlensége. Magányos emberek tízezrei mondják el kizárólagosságra épülő véleményüket, és gyaláznak ismeretleneket.

Már nem is győzködés ez, inkább valami fájdalmas pótcselekvés. A vitakultúra teljes hiánya. A lélekben felgyülemlt keserűség

és békétlenség szétáradása. Méreganyag, ami fröcsköl és savaz.

A közösségi médianak mégis van néhány nagy előnye. Köztük például az, hogy ahogy a tévé távirányítója, úgy az ide történő be- és kilépés lehetősége is a mi kezünkben van. Ellenőrizhetjük és dönthetünk róla, még mielőtt be nem szippant és magával nem ránt.

A társadalmi mélységeket szemlélve még inkább felértékelődhet számunkra, hogy van Bibliánk! Van Istentől jövő kijelentésünk.

A világban zajló, negatív előjelű változások és törekvések közepette is elmondhatjuk és megtapasztalhatjuk, hogy él az Úr és szól hozzánk!

Időnként, nagy tragédiákat kísérő összefogások idején már-már rácsodálkozhatunk, hogy minden emberben lakik több-kevesebb jóság. A legtöbben nyitottak is a jóra, de ha túl sok rosszat engednek a mindennapokban a jóságba, akkor az utóbbit szem elől tévesz-

tik. Mint egy ruhát, egy számunkra fontos tárgyat, amit egyszer csak elfed a lom.

Fájdalmasan hozzászoktunk a rosszhoz. Mindenhonnan ez árad ránk. Mígnem átitat és természetessé válik. Láncdohányos függőséggel szippantjuk be a rossz híreket, és közben egyre csak növekszik a szívünkben a félelem. Féljük a keresztyén Magyarországot...

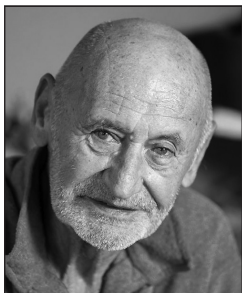
Egy szociális referens így búcsúzott tőlem, mikor rázúdítottam környezetem rossz híreit: mondjon valami jót is! Szóval mondj jót, szólj örömhírt, keress egy igét, és figyeld a hatást, ahogy felenged a görcsbe rándult lélek.

Talán éppen ez hiányzik ma leginkább a társadalomból. Olyan istenfélő, imádkozó lelkiállapot, amit az istentisztelet békéjében, csendjében, testvéri közösségében élhet meg az ember. Amelyben megszűnik düh és harag, és „csak engedem, hogy szeressen az Isten” (Túrmezei Erzsébet).

FÁBIÁN TIBOR

Reviczky Gábor szerint sem magánügy a hit

A legrangosabb magyarországi művészeti elismerésnek számító Nemzet Művésze díjat idén hat alkotó, köztük Reviczky Gábor színművész nyerte el. A színész többször vallott már élő hitéről.

A Nemzet Művésze címet nyolc évvel ezelőtt alapította a Magyar Művészeti Akadémia az Országgyűlés kezdeményezésére a magyar művészeti élet kimagasló teljesítményt nyújtó, elismert képviselőinek személyes megbecsülése, méltó életkörülményeinek biztosítása céljából.

Reviczky Gábor színművész – a színház- és filmművészet díjkategóriájában – a magyar és világirodalom klasszikus színpadi és filmszerepeinek nagy mesterségbeli tudással és mély művészi átéléssel megformált alakításaiért, valamint filmszerepekben nyújtott feledhetetlen és hiteles alakításaiért kapta meg a díjat.

A színész korábban elmondta, minden este szokott imádkozni. „Olyankor két-három lélegzetvétellel, majd szünettel a legnagyobb szeretet árad ki belőlem a Teremtő és Jézus Krisztus felé. A kezem, mint egy kisgyermeké, a fejem mellett van kitérve, a tenyeremet pedig az ég felé tartom, és egy idő után simogatáshoz hasonló érzést érzek rajta” – fogalmazott.

A Covid-járványt is a hit szemszögéből közelíti meg: „Tavaly március 11-én, amikor a kormány kihirdette a veszélyhelyzetet, az első dolgom az volt, hogy a feszületet kitettem az ajtómról, és ezáltal meghívtam Jézust az otthonomba. Megígértem neki, hogy itt mindig szeretet fogja várni. Megkértem, hogy védje meg a családomat. És bizony azóta sem fertőződött meg a családban senki.”

Nemrég Példaképeink imái alcímmel megjelent a Teremts bennünk csendet! című gyűjtemény. Ebben Széchenyi István gróf imáját és Szép Ernő Imádság című költeményét adta elő. „Szerintem e versek közül Szép Ernő a legszebb, hisz ő azt foglalta versbe, hogy a magyarság megmentését kéri Istentől” – mesélte Reviczky Gábor, aki maga választotta az említett imákat, hogy minél többen megismerjék őket.

FORRÁS: MTI, KULTÚRA.HU, KÉP: MANDINER.HU

Nemváltó kiskorúak

Skóciában elfogadtak egy új törvényt, melynek értelmében az iskoláskorú gyerekek szülői beleegyezés nélkül vallhatják magukat másneműnek az iskola területén – írja a Daily Mail. Szabadon választhatják ki, melyik mosdót vagy öltözőt használják, valamint az angol nyelvben ismert személyes névmásokat is kedvükre lecserélhetik.

A döntés Skóciában is sok pedagógust és szülőt felháborít. Sok negatív hatást sorolhatnánk fel, hogy miért nem egészséges ez egy akár négyéves gyerekre nézve, hiszen a skót iskolarendszer legfiatalabbjai még csak négyévesek.

Talán a legfontosabb mégis az lenne az egész világon, ha kommunikálnánk a gyerekekkel.

Amikor felmerül egy gyermekben bármilyen oknál fogva egy ilyen kérdés, akkor legyen mellette pedagógus, szülő, bárki, az ítélkezés nélkül és a legkiválóbb érvek felsorolása helyett igenis kérdezzen a gyermektől.

Az élő párbeszéd valószínűleg sokkal hamarabb eltántorítana bármilyen gyermeket

ezeztől a gondolatoktól, illetve mutathatna más megoldást. Megmutathatná, hogy nem az a válasz a kérdésre, hogy ma éppen fiú vagy lány leszek. Minden korban, minden nemű gyermeknek – és halkan megjegyzem: felnőttnek is – vannak nehézségei, küzdései. Beszéljünk ezekről a gyerekekkel, hogyan kell konfliktust kezelni, miért nehéz fiúnak vagy lánynak lenni.

A ki nem mondott frusztrációk, kérdések sokkal mélyebb kételyeket, sebeket okozhatnak. Beszéljünk a nemi identitásunk szépségeiről is, mondjuk el, miért jó nőnek/férfinak lenni. Tudniuk kell, hogy Isten így teremtett minket, és látniuk kell, hogy ezzel mi is békében élünk.

Egy olyan családban, ahol Anya szeret nő lenni, Apa szeret férfi lenni, a gyerekekben nem merülnek fel hasonló kérdések.

Továbbra is beszéljünk gyermekeinkkel, és imádkozunk értük, hiszen így tudjuk őket megvédeni, és ha találkoznak a világban hasonló témákkal, akkor őszintén tudnak hozzánk fordulni kérdéseikkel.

MANDALOV-VÁMOSI ESZTER

Fricska – Céltábla

A falon volt egy nagy céltábla, a tanári asztalon pedig több dartsnyíl. Dr. Smith azt mondta a tanítványainak, hogy rajzoljanak egy képet arról, akit a legkevésbé szeretnek, vagy aki idegesítő a számukra. Ha elkészültek, akkor megengedi nekik, hogy céltáblának használják a rajzot, ha akarják. Sally barátnője egy lányt rajzolt le, aki elcsábította a fiúját. Egy másik barátja a kistestvérét rajzolta le. Sally egy régi barátját rajzolta le. Az osztály felállt, és a gyerekek a kitűzött céltáblákra kezdtek nyilakat dobálni.

Néhány diák olyan erővel dobált, hogy a céltábla szétszakadt. Aztán dr. Smith kezdte leszedni a falra kitett céltáblákat. A célpont alatt volt egy kép Jézusról. A diákok megdöbbenve nézték Jézus megrongált képét: a lyukakat és a szakadásokat az arcán és az átszúrt szeméit. Dr. Smith csak ennyit mondott:

„Bizony mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg” (Mt 25,40).

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghitea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Dr. Békefy Lajos, Erdei-Árva István Béla, Fábián Tibor, Tokár Sándor, Törös Beáta, Wagner Erik. Szerkesztőségünk postacíme: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszo.ujzag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hívtalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.